

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 6, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 - 74000 - tozagorimas@gmail.com

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 496
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

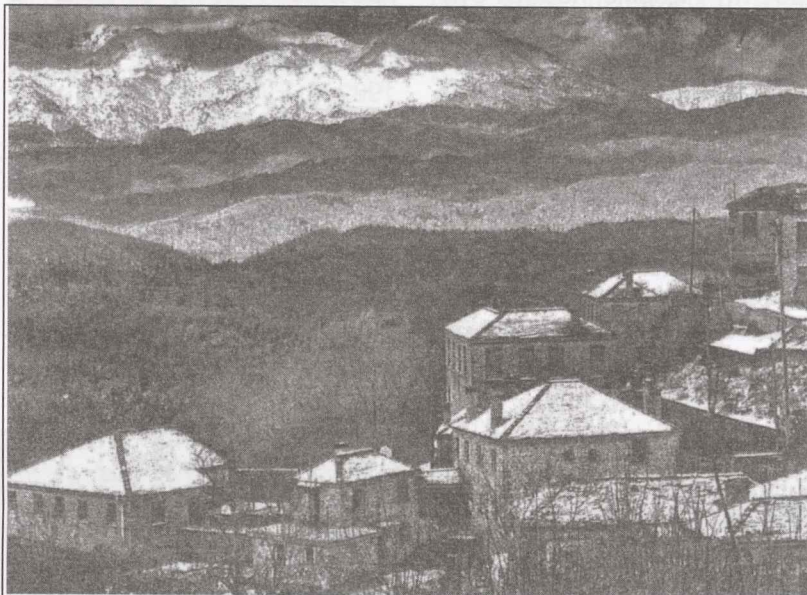
Σώστε τις μέλισσες

Προσπαθώντας να βρούμε τον τίτλο του σημερινού (και ίσως του τελευταίου) πρωτοσέλιδου του περιοδικού μας, έπεσε το μάτι μας στον τίτλο ενός ρεπορτάζ Αθηναϊκής εφημερίδας που έλεγε «Σώστε τις μέλισσες», όπου ένα εκατομμύριο υπογραφών σ' όλο τον κόσμο ζητούσαν να σωθούν οι μέλισσες για να μην εξαφανιστεί η ζωή στον πλανήτη.

Αυθαίρετα ίσως, ταυτίσαμε τις μέλισσες αυτές με τα χωριά μας που κάποτε ήταν πολύβουες κυψέλες και σήμερα είναι απέραντα νεκροταφεία και τα σπίτια τους άδειες κασέλες. Ιστορικά το Ζαγόρι μας υπήρξε ένα παραγωγικό μελισσοκομείο με 46 μεγάλες κυψέλες (τα χωριά του) οργανωμένο κοινωνικά και παραγωγικά με πρότυπο τον κόσμο και το βασίλειο των μελισσών.

Σήμερα χωρίς ελπίδα, χωρίς προοπτική καμιά, χωρίς κανένα σχέδιο ανάπτυξης και ανάκαμψης, το Ζαγόρι πορεύεται μεταξύ «φθοράς και αφθαρσίας» προς την ολοκληρωτική ερήμωση. Μας το λένε καθημερινά οι Ζαγορίσιοι που έρχονται από τα γραφεία μας. Ερημιά παντού. Ερημιά που την απολαμβάνουν μόνο οι ξένοι τουρίστες κι εμείς χουσεμκιάρηδες όπως το είχαμε προβλέψει. Το Ζαγόρι μας δυστυχώς μεταλλάσσεται και αλλοτριώνεται η ιστορία του κι αυτό μας πικραίνει. Αυτή την πίκρα την εκφράζουμε με τους παρακάτω στίχους του Ηπειρώτη ποιητή Μιχάλη Γκανά από τον Τσαμαντά: **Μόνο το φίδι ξέρει τι θα πει ν' αλλάζει το πετσί του γι' αυτό του περισσεύει το φαρμάκι**». Αυτό το φαρμάκι μας πνίγει κάθε φορά που εμείς οι παλαιότεροι επισκεπτόμαστε τα χωριά μας.

Από τα μεταπολεμικά χρόνια που άρχισε το άδειασμα των χωριών μας, κάποιες φωνές άρχισαν κι αυτές να φωνάζουν «**σώστε τα χωριά μας, σώστε τις μέλισσες**». Μια απ' αυτές τις φωνές στο Ζαγόρι μας ήταν κι εκείνη μιας

Δίκωρφο. Ένα από τα αρχοντοχώρια μας. Κάτοικοι σήμερα: 5!!!

ομάδας ωραίων και παθιασμένων πατριωτών Ζαγορίσιων, που είπαν να βάλουν πλάτη για τη σωτηρία του τόπου τους, ιδρύοντας την ΙΛΕΖ (Ιστορική Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου), με μηνιαίο όργάνο της το περιοδικό με επίτιτλο μια λέξη φορτωμένη με την έγνοια και την αγάπη τους: «Το Ζαγόρι μας».

Τώρα και το Ζαγόρι και «Το Ζαγόρι μας» πνέουν τα λοίσθια. Στο χαμό αυτό αναφέρεται με αγωνία και πολύ πόνο στις μέσες σελίδες του περιοδικού ο Απόστολος Ντιναλέξης, ένας απ' αυτούς που πήραν τη σκυτάλη απ' τους ιδρυτές με τίτλο: «ΕΔΩ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΜΕ;;;» Βάζει με αγωνία το ερώτημα ο Αποστόλης στον τίτλο και γράφει σαν να μη θέλει να το πιστέψει, σαν να ελπίζει πως κάτι ακόμη μπορεί να γίνει.

Κάπου μισό αιώνα τώρα το μικρό αυτό περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» μέλισσα και μερμήγκι μαζί και τι δε μάζεψε και τι δεν έγραψε και τι δεν πρότεινε!!! Ξαναζωντάνεψε την ιστορία του, την παράδοση και τον πλούσιο πολιτισμό του, την προσφορά του στα γράμματα και τους αγώνες του τόπου. (Αποκλειστικό έργο της ΙΛΕΖ είναι το άγαλμα της Ζαγορίσιας Γυναίκας

στο έμπα του Ζαγορίου, όπως και ο Τύμβος των πεσόντων στην ιστορική Γκραμπάλα με την συνδρομή και της Αδελφότητας Ζαγορίσιων Αθηνών).

Βλέποντας την κατρακύλα του και την παρακμή του φώναξε, ούρλιαξε, έκλαψε, μοιρολόγησε και πρότεινε λύσεις και δρόμους για μια άλλη σωστή ανάπτυξη του τόπου του. Όλα αυτά (μια γεμάτη ολόκληρη βιβλιοθήκη) θα μείνουν παρακαταθήκη στους επερχόμενους κι ας μας συγχωρήσουν γιατί η δική μας γενιά αποδείχθηκε μικρότερη των περιστάσεων. Τζιτζίκια εμείς αντί για μυρμήγκια που τραγουδούσαν και τραγουδούν ακόμα αμέριμνα το σκόλασμα του Ζαγορίου.

Απαντώντας στο ερώτημα του Αποστόλη θα μπορούσε και να μην τελειώσει η ιστορία της ΙΛΕΖ και του περιοδικού, αν όλοι αυτοί που όλα αυτά τα χρόνια είχαν τη δυνατότητα και την υποχρέωση, είχαν μαζί και τη βούληση να βοηθήσουν και να στηρίξουν και δεν το έκαναν. Και πρώτα απ' όλους ο Δήμος Ζαγορίου διαχρονικά. Αντί να πάρει υπό την προστασία του «Το Ζαγόρι μας» και να το κάνει επίσημο όργανο των προσπαθειών

του, έδειξε απαράδεκτη αδιαφορία. Ρωτάμε: Ήταν τάχα τόσο δύσκολο, όλα αυτά τα τελευταία χρόνια που βιώνουμε την κρίση και συνεχώς το φωνάζουμε να εντάξει ένα μικρό ποσό σ' έναν από τους προϋπολογισμούς του, (πέντε με δέκα χιλιάδες ευρώ το χρόνο), που θα ήταν πραγματικά σωτήριες για την ΙΛΕΖ και το περιοδικό της. Υπήρχαν και υπάρχουν τόσοι τρόποι για να το έχει κάνει. Όμως ποτέ δεν έσκυψε με ενδιαφέρον στην αποστολή και την προσφορά της ΙΛΕΖ και του περιοδικού της.

Από την άλλη το Ευαγές Ζαγορίσιο Ριζάρειο Ίδρυμα παρά τις επίσημες κατά καιρούς υποσχέσεις των αρχόντων του να καλύψει έστω τα ενοίκια της στέγασης των γραφείων της ΙΛΕΖ, και γενικά τη στήριξή μας, όπως είχε υποχρέωση, μας ενέπαιξε απαράδεκτα! Τι να πούμε; Κρίμα και πάλι κρίμα! Και το λέμε μαζί με τον Άγγελο που τον έχουμε πάντα δίπλα μας και στις σκέψεις μας.

Οφείλουμε μόνο ένα μεγάλο ευχαριστώ σ' όλους τους Ζαγορίσιους και τους φίλους του Ζαγοριού που όλα αυτά τα χρόνια στήριξαν αυτή την προσπάθειά μας με το υστέρημά τους. Απ' αυτούς οι περισσότεροι «έφυγαν» πια, αλλά εμείς τους τιμήσαμε και θα τους τιμούμε πάντα. Κι ευχαριστούμε όσους ακόμη νοιάζονται και μας ρωτούν για τη συνέχεια του περιοδικού μας και ζητούν να μην κλείσει και να συνεχίσει το έργο του. **Από το στόμα τους και στο αυτί όσων μπορούν να μην το σφήσουν να κλείσει.**

Σ' όλους τους Ζαγορίσιους και τους φίλους
ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ,
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ
Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ!
ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΙΛΕΖ

ΣΤΑΥΡΟΣ Α. ΣΥΚΙΩΤΗΣ (1920-2022)

ζωής του είχε ήδη αλλάξει, όπως έλεγε. Θα συνεχίσει τις σπουδές του στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων και θα εγγραφεί στη Γεωπονική Σχολή Θεσσαλονίκης, την οποία αναγκάστηκε να διακόψει λόγω του πολέμου. Λόγω συγκυριών, θα εργαστεί ως τραπεζικός αντί για δάσκαλος, που αγαπούσε περισσότερο. Το χρέος του προς την Ριζάρειο, που τον στήριξε στη μόρφωσή του, το αισθανόταν διαρκώς και το εκπλήρωσε συμβάλλοντας στο έργο της ως πρόεδρος της ένωσης των αποφοίτων της (ΕΑΡΕΣ) το διάστημα 1986-1989.

Παντρεύτηκε τη Θάλεια Χόινα, την οποία δυστυχώς έχασε νωρίς, και απέκτησε δύο γιους που εισέπραξαν από αυτόν αγάπη, ήθος και στήριξη στις επιλογές τους. Ευτύχησε να δει τα παιδιά του να προκόβουν και να αποκτήσουν τέσσερα εγγόνια.

Αγαπούσε το χωριό του και το Ζαγόρι, νοιαζόταν συνεχώς για την πορεία τους και προσπαθούσε να βοηθήσει ποικιλότροπως. Υπήρξε τακτικός συνεργάτης και αρθρογράφος στο «Ζαγόρι μας» μέχρι το τέλος της ζωής του. Από τις αρχές του 1980 και επί σειρά ετών διετέλεσε Πρόεδρος της Ένωσης Αρίστης - Βίκου στην Αθήνα προσπαθώντας να στηρίξει τα δύο χωριά και να αναχαιτίσει την πορεία ερήμωσής τους. Το 1982 η Ένωση θα εκδώσει το βιβλίο «Αρίστη και Δυτικό Ζαγόρι» των Φ. Πέτσα και Ι. Σαραλή που συνέβαλε στην αυτογνωσία του Ζαγοριού αποτελώντας κι ένα έναυσμα για πολλά άλλα αξιόλογα βιβλία που εκδόθηκαν από τότε μέχρι σήμερα με αναφορά στο Ζαγόρι. Πήρε επίσης την πρωτοβουλία να τιμήσει τον

Αριστηνό γιατρό Δημ. Βανδέρα που σε δύσκολες εποχές συνδράμε πολλούς Ζαγορίσιους, στήνοντας προτομές του στην Αρίστη και την Κόνιτσα.

Καλοσυνάτος, καλλιεργημένος και άνθρωπος της προσφοράς, χαϊρόσουν την συναναστροφή μαζί του. Ήταν ο άνθρωπος ο οποίος, αν και κουβαλούσε τις εμπειρίες μια ολόκληρης ζωής, είχε ανοιχτό μυαλό σε καθετί καινούριο και τον ενθουσιασμό εφήβου. Από τους τελευταίους μιας γενιάς που γνώρισε τεράστιες δυσκολίες, στερήσεις και καταστροφές, αφήνει στους νεότερους παρακαταθήκη το πείσμα για το διαρκές «χτίσιμο» υλικό και πνευματικό του τόπου του και ιδιαίτερα την αγάπη και την διάθεση προσφορά για το Ζαγόρι.

Αγαπημένο μας πατέρα και παππού, καλό σου ταξίδι και καλώς να ανταμώσεις με όσα αγαπημένα πρόσωπα έχασες.

Οικογένειες
Άρη και Μάκη Συκιώτη

ΩΡΑ ΚΑΛΗ ΣΤΑΥΡΟ

Μετά τον αποχαιρετισμό (πιο πάνω της αγαπημένης του οικογένειας) προσθέτουμε κι εμείς «Το Ζαγόρι μας», που για 40 και πάνω χρόνια τώρα το περιοδικό μας στάθηκε δεύτερη οικογένειά του, τον αποχαιρετισμό μας και τη θλίψη μας για το θάνατό του. Θα μας λείψει.

Λίγες μέρες πριν την «έξοδό» του ρωτούσε στο τηλέφωνο όπως έκανε συχνά όλα αυτά τα χρόνια πώς πάει οικονομικά το περιοδικό και τότε θα κυκλοφορήσει για να προλάβει για να συμπληρώσει όπως έκανε όλα αυτά τα χρόνια τη δεύτερη σελίδα.

Βιώσαμε όλη αυτή τη μακρά περίοδο, την άδολη φιλία του, την καλλιεργημένη σκέψη του, την ανθρωπιά και την ασίγηστη αγάπη για τον τόπο του και μας εκφράζουν όλα αυτά με τα οποία τον αποχαιρετά η όμορφη οικογένειά του.

Τώρα μας βασανίζει το ενδεχόμενο πως μαζί του μπορεί να φύγει και «Το Ζαγόρι μας», που το αγάπησε και το υπηρέτησε πολλά χρόνια. Μια αγάπη κι ένα ενδιαφέρον που δυστυχώς έλειψε και λείπει απ' όσους δεν θα έπρεπε.

Ωρα καλή Σταύρο. Θα σε θυμόμαστε.

«Το Ζαγόρι μας»

Στο Σταύρο Συκιώτη

Ύστερα από το μουσικό Μπαϊρακτάρη από το Φλαμπουράρι τον ευγενή και πολυτάλαντο εκατόχρονο καθηγητή, ξεκόπηκε κι άλλο αγκωνάρι Αριστινό αυτή τη φορά. Εκατόχρονος κι αυτός, ευγενής, παθιασμένος με το Ζαγόρι, συναισθηματικός με λογοτεχνική πένα, ακολούθησε την ανθρώπινη μοίρα.

Όλη αυτή η γενιά ήταν ιδιαίτερα παθιδολάτρες, με ήθος, με αρχοντά, με ευγένεια ανεπιτήδευτη. Θα τον αναζητάμε πάντα στη δεύτερη σελίδα του περιοδικού μας «Το Ζαγόρι μας».

Ένα ένα ξεκόβονται τα αγκωνάρια του Ζαγοριού, κι όλο φτωχαίνει. Να δούμε τι θα απομείνει στο τέλος...

Ελένη Δούβλη

ΕΔΩ ΤΕΛΕΙΩΣΑΜΕ;

διό της στην θεματολογία του περιοδικού. Τα προβλήματα των χωριών μας και της περιοχής μας τέθηκαν επί τάπητος, προτάθηκαν λύσεις, υπήρξαν αντιδράσεις και όλα αυτά σε δημοκρατικό διάλογο.

Το περιοδικό μας δεν είχε την δύναμη να επιβάλλει λύσεις. Καθήκον του η ενημέρωση και η προβολή. Κι αυτά με συνέπεια και φρόνηση. Οι λύσεις δίνονταν από εκλεγμένες αρχές. Χιλιάδες σελίδες με προτάσεις ανάπτυξης του χώρου μας. Άλλες εφικτές κι άλλες ανέφικτες. Πολλές προτάσεις είχαν βάση τον πατριωτισμό των Ζαγορίσιων και πολλές άλλες είχαν βάση την ύπαρξη κεφαλαίων. Ανάπτυξη τελικά δεν προέκυψε. Από την απογραφή του 2021 προέκυψε μείωση του πληθυσμού του Ζαγοριού. Τούτο είναι ενδεικτικό της μη ανάπτυξης του χώρου μας. Το περιοδικό μας είχε υποχρέωση και δημοσίευσε όλες τις προτάσεις ανάπτυξης.

Φτάσαμε τα 44 χρόνια και αναρωτιέμαι αν γεράσαμε και δεν έχουμε πλέον χρόνο προσφοράς και ενημέρωσης. Όμως

δεν σταματάμε λόγω γηραιών αλλά λόγω ακρίβειας. Σημαντικά ποσά καταβάλλουμε στο τυπογραφείο, στο ταχυδρομείο και στο ενοίκιο. Σ' αυτά προσθέστε το ρεύμα, το νερό, το τηλέφωνο και την γραφική ύλη. Η ακρίβεια μας οδηγεί στο κλείσι-

Απόστολου Ντιναλέξη

μο. Δυστυχώς οι συνδρομητές μας είναι μειούμενοι λόγω θανάτων και λόγω ακρίβειας. Προσθέστε ακόμα και συνδρομητές που χρωστούν συνδρομές δύο και τριών ετών. Από μαζικούς φορείς και δημόσιες αρχές δεν έχουμε βοήθεια. Η εποχή του Άγγελου Κίτσου πέρασε ανεπιστρεπτί. Ο Δήμος κωλύεται να βοηθήσει. Η Περιφέρεια Ηπείρου χρηματοδοτεί μόνο την έκδοση βιβλίων.

Υπάρχουν προτάσεις για ηλεκτρονική έκδοση του περιοδικού. Όμως εμείς οι εναπομείναντες δεν γνωρίζουμε από τέτοια προγράμματα. Ας έρθουν νέοι που γνωρίζουν κι ας αναλάβουν τα ηνία της ηλεκτρονικής έκδοσης. Οι κάτοικοι των χωριών μας έχουν όλο υπολογιστές και λαπτοπ!! Θα περιμένουν κάθε πρώτη του μηνός ν' ανοίξουν την εφαρμογή και να διαβάσουν το περιοδικό!!! Οι

«Το Ζαγόρι μας» γέρασε, κεραυνοί και τα χιόνια δεν επη-

ρεάζουν τις οπτικές ίνες και λειτούργουν άψογα!!! Το ηλεκτρικό ρεύμα δεν κόβεται ποτέ!!! Οι συνδρομητές του εξωτερικού δεν έχουν πρόβλημα γιατί οι δορυφόροι λειτουργούν τέλεια!!!

Αγαπητοί Ζαγορίσιοι και φίλοι ως εδώ ήταν η έκδοσή. Δει δει χρημάτων και άνευ τούτων ουδέν γενέσθαι των δεόντων. Την τελευταία διετία τριετία λόγω ακρίβειας έκλεισαν πολλές εφημερίδες και περιοδικά. Ας μη ξεχνάμε ότι το περιοδικό μας εκδίδονταν κάθε μήνα. Λόγω οικονομικών αναγκών έγινε δίμηνο και τώρα πνέει τα λοίσθια. Αλλά και το ενδιαφέρον των Ζαγορίσιων έλειψε και δεν έχουμε νέους συνδρομητές. Τα 30 ευρώ τον χρόνο για πολλούς είναι ακρίβεια ή μάλλον περιττό έξοδο και αδιαφορούν. Δεν υπάρχει νόστος για πολλούς ξενιτεμένους. Οι απόδημοι έγιναν δημότες σε άλλες περιοχές και το Ζαγόρι τους είναι αδιάφορο. Ζούμε σε υλιστική εποχή και το ενδιαφέρουν μας είναι τα χρήματα, το διαμέρισμα, το αυτοκίνητο, το παραθαλάσσιο και οι διακοπές. Άρα φτάνει και άλλα πράγματα κι έτσι οδηγούμαστε σε παρακμή ή μάλλον σε αλλοίωση της Ζαγορίσιας κοινωνίας αφού αρκετοί ξένοι εισήλθαν στο χώρο μας με κατοικίες ή με επαγγελματικές ασχολίες.

«Το Ζαγόρι μας» γέρασε, αρρώστησε κι αργοπεθαίνει.

Το Ριζάρειο αρωνός

Επόμενο ήταν ο Χρήστος Μασσαλός να αναφερθεί στους αδελφούς Ριζάρη αυτό το βράδυ και οι καθηγητές να τον ευχαριστήσουν για τη στήριξη του Ιδρύματος στο Εργαστήρι Φιλοσοφίας. Για μας το Ριζάρειο συνδέεται με έναν σπουδαίο Ζαγορίσιο κι εκείνον από το Μονοδένδρι αρμώμενο, τον αξέχαστο Άγγελο Κίτσιο. Και δεν συνδέεται απλά με ένα όνομα, αλλά με τους αγώνες που έδωσε για το Ζαγόρι και γενικά για την περιοχή. Αν ζούσε σήμερα, δεν θα χρειαζόταν να κάνουν παρεμβάσεις τα κόμματα για τον μαρμασμό και την απαξίωση της Ριζαρείου Χειροτεχνικής Σχολής στον γενέθλιο τόπο του. Όλοι οι Ζαγορίσιοι, έχοντας πάντα στον νου τους τη στήριξη που τους παρεχόταν αφειδώλευτα από τον ωραίο πατριώτη, περιμένουν ακόμη μήπως δουν φως. Ακόμη και οι άνθρωποι της εφημερίδας «Το Ζαγόρι μας» διατηρούν την ψευδαίσθηση πως θα ξυπνήσει ένας... Άγγελος εξ ουρανού και θα τους προσφέρει χείρα βοήθειας.

Λουκία Τζιάλλα («ΗΠ. ΑΓΩΝ» 20/10/22)

Ο μεγάλος θυμός

Έχουν πολύ θυμό μέσα τους και με το δικίο τους. Αναφερόμαστε στους καλούς φίλους που εκδίδουν το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας». Δεν λένε βέβαια κάτι που μας ήταν άγνωστο -είναι σαν να βιώνουμε τις δυσκολίες τους όλα τα χρόνια- αλλά κάθε φορά που ένα έντυπο και μάλιστα σαν αυτό με τη μακροχρόνια προσφορά του στον τόπο ετοιμάζεται να κλείσει, αισθανόμαστε πως γινόμαστε φτωχότεροι. Έχουν μεγάλο θυμό, γιατί προδόθηκαν από κάποιους, που τους έταξαν πολλά, όπως γράφουν. Χαρακτηριστικές είναι οι φράσεις τους στο πρωτοσέλιδο άρθρο τους: «Μας εμπαίξανε κατά τρόπο απαράδεκτο και ανεξήγητο. Δεν υλοποίησαν την υπόσχεσή τους». Δεν είναι εύκολη υπόθεση στις μέρες η έκδοση ενός περιοδικού με ελάχιστα έσοδα, αλλά τουλάχιστον ας εισακουσθεί η φωνή τους κι ας φτάσει εις ώτα ακουόντων εχούμενων Ζαγορίσιων, αποδήμων και όχι μόνο. Όπως πού να βρεθούν σήμερα Άγγελοι Κίτσοι! Ούτε είναι εύκολη υπόθεση να βρεθούν αρθρογράφοι και συντάκτες σήμερα. Κι αυτό ήταν πράγματι ένας άθλος για το καλό περιοδικό.

Καλό ξεχειμώνισμα, με την ευχή κι από μας να μην είναι το τελευταίο φύλλο το επόμενο. Όμως οι ευχές δεν κάνουν θαύματα.

Λ.Τζάλλα «Ηπειρ. Αγών», 25-9-22)

Γεννήθηκε στην Αρίστη το 1920 και κηδεύτηκε στη γενέθλια γη, που τόσο αγαπούσε, στις 23/11/2022.

Αφού ολοκλήρωσε τις βασικές σπουδές του στην Αρίστη και την Κόνιτσα, σε ηλικία 14 χρονών, και σε εποχές δύσκολες, κληρώνεται και πηγαίνει οικότροφος στην Ριζάρειο Σχολή στην Αθήνα όπου τελειώνει το λύκειο. Η πορεία της

Ο Κύριος Σταύρος

Όταν έφθανε το φθινόπωρο και το χωριό του η Αρίστη έβαζε τα καλά της, ντυμένη στο κιτρινοπράσινο χρώμα της, εκείνος έπαιρνε τον κοντυλοφόρο του, βουτηγμένο στο μελάνι της καρδιάς του κι έγραφε τις σκόριπες σκέψεις του πάντα στη δεύτερη σελίδα της καλής εφημερίδας τους «Το Ζαγόρι μας». Ο Σταύρος Συκιώτης -ο κύριος Σταύρος για όλους εμάς εδώ στην εφημερίδα- πάει καιρός που δε μας επισκεπτόταν. Πριν τον κτυπήσει το αστροπελέκι παίρνοντας τόσο άδικα τον γιο του, ήταν συχνός επισκέπτης, όποτε κατέβαινε στα Γιάννενα. Προσπαθούσαμε και τότε να αποκριτογραφήσουμε τα μηνύματά του, καθώς ο λόγος του δεν έβγαίνει εύκολα, λόγω μιας βλάβης, όπως έλεγε, στα πνευμόνια του. Αν και είχε σπουδάσει δάσκαλος, τον κέρδισε η λογιστική, η οικονομία και υπηρέτησε ως διευθυντής στην Ιονική Τράπεζα. Η λογοτεχνία όμως ήταν στο αίμα του. Παλαμάς, Σικελιανός, Σεφέρης τον επηρέαζαν και με στίχους τους έκλεινε τις επιφυλλίδες του. Κάποτε μας είχε εξομολογηθεί πως στα σχέδιά του ήταν να συγγράψει ένα βιβλίο για το αγαπημένο του χωριό κι άλλοτε περιγράφοντας τα αρχοντικά της Αρίστης μας έλεγε πως τον μάγευαν οι ιστορίες των μαστόρων της πέτρας. Αναφερόταν από μαστοροχώρια που πήραν το όνομά τους από τους ίδιους τους σμιλευτές της πέτρας που διασκορπίστηκαν σ' όλη τη χώρα, χτίζοντας τα θαυμαστά τους αρχιτεκτονήματα σπία, γεφύρια γκαλντερίμια. Τους θαύμαζε αυτούς τους μαστόρους, είχε και φίλους. Μήπως και το χωριό του η Αρίστη δεν γέννησε σπουδαίους ανθρώπους; Για μας ήταν τεχνίτης του λόγου και ως ποιητής έκλεισε τον κύκλο της ζωής του και τον υπερέβη, όπως ο ίδιος έλεγε, αυτοσαρκάζομενος. Στο ταξίδι μαζί του πήρε την αγάπη όλων και κυρίως των συνεργατών του, μαζί με το πρόσφατο τεύχος του περιοδικού τους, που έφερνε επάξια και το τελευταίο γραπτό του.

Λουκία Τζιάλλα

Ήταν ένα πέτρινο αρχοντικό, δίχως νοικοκυραίους, το άφησαν ευεργεσία σε μας όταν πέθαναν στην Ξενιτιά. Κάναμε τη μεγάλη σάλα του αίθουσας μαθημάτων, άλλωστε μία χρειάζομαστε, ένας ο δάσκαλος, στον ίδιο χώρο ήμασταν όλα τα παιδιά μαζί.

Το παλιό ξύλινο πάτωμα, με τρύπες και ανοίγματα σε χίλιες μεριές, με δυσκολία μας άντεχε, έτριζε και κουνιόταν ολόκληρο πάνω-κάτω.

Έρχοταν κι η μούχλα από το κατώ κι από τις χαραμάδες έβγαιναν με το σωρό οι σκορπιόι. Πολλά παραθύρια είχε τριγύρω, σαρακωμένα και σκεδρωμένα τα ξύλα από την πολυκαιρία, έμαζε αέρα από παντού. Μια κεντητή μαντεμένια θερμάστρα, φερμένη με τα μολύβια από τη Ρουμανία, έσωζε κάπως την κατάσταση και γίνονταν υποφερτό το κρύο τις παγερές μέρες του χειμώνα.

Το μόνο που έμενε ανέπαφο από το χρόνο, στολίδι περίτεχνο, ήταν το ξύλινο ταβάνι, σκαλισμένο στο χέρι με μεράκι και φαντασία. Πάνε πολλά χρόνια τώρα που το σπίτι γκρεμίστηκε κι έμεινε στον τόπο του λιθοσωριά. Λίγες πέτρες μόνο κείτονται καταγής, για να θυμίζουν σήμερα τι ήταν εκεί κάποτε κι αυτές σκεπάστηκαν με τον καιρό από τ' αγριόχορτα και τις βασιονιές, γκονοίστα έγινε τ' αρχοντικό μας το Σχολειό.

Εκεί μέσα στα χαλάσματα καταχωριάστηκαν κι' οι μνήμες μου από όμορφες παιδικές στιγμές. Κάθε φορά που τις νοσταλγώ και θέλω να τις ζωντανέψω, όταν είμαι στο χωριό, κάθομαι σιωπηλός και μονάχος ψηλά πάνω στ' αλώνι και προσπαθώ να το δω, με τα μάτια της ψυχής, να φαντάζει μέσα από τα συντρίμια όρθιο και γερό. Κι ύστερα κατηφορίζω στην αυλή που παίζαμε, σκαρφαλώνω πάνω στα περασμένα τοιχώρια, κοιτάζω δεξιά και ζερβά κι αναζητώ μάταια το θρανίο μου, γυρίζω γύρω-γύρω να δω και τ' άλλα παιδιά, είναι εκεί δίπλα μου όλοι ζωντανοί, ακούω τις χαρούμενες φωνές μας, ζω στη φαντασία μου τ' όνειρο, το 'χω ανάγκη, μου δίνει ζωή.

Το παρελθόν μ' ακολουθεί παντού, δε θα μ' αφήσει ποτέ, στηρίζομαι σ' αυτό, είναι οι ρίζες μου, θερμιάω μέσα από θύμιας παλιές, όμορφες και πονεμένες.

Εκεί έκανα τα πρώτα μου όνειρα, να μάθω γράμματα, να φύγω μακριά από τον έρμο αυτό τόπο, να γίνω τρυνός, να πετύχω στη ζωή.

Αναμνήσεις

Το Δημοτικό Σχολειό σ' ένα χωριό του Ζαγορίου....

Του ΠΕΤΡΟΥ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ*

Που να 'ξερα, ο δόλιος, πως ήταν πολύ εύκολο να εκπληρωθούν όλα αυτά. Όμως η καρδιά μου έριξε άγκυρες εδώ και δε θα φύγει ποτέ. Δε μ' αφήνουν ο αγέρας, η φύση κι οι πέτρες, είμαι για πάντα δεμένος μαζί τους μ' αρμούς γερούς, έλξη μυστική που με προστάζει και με καλεί δίχως σταματημό.

Κι όσο περνάει ο καιρός όλα τούτα με τραβούν πιο δυνατά κι είμαι ευτυχισμένος με τα δεσμά μου, είναι η χαρά, ο καημός, το είναι μου, νοσταλγία κι όνειρο για επιστροφή.

Από τις πέτρες ετούτες τις κάτασπρες, τα έργα των χειρών σας, πρόγονοί μου, πήρε η ψυχή μου φως ανέσπερο κι ακτινοβόλο κι ούτε για μια στιγμή δε με κινήσαν σκιές, άπαρτο κάστρο έμεινα κι αλώβητος από σειρήνες πλάνες που ξελογιάζουν και σα κιότηψω και ταλαντευτώ καμιά φορά τρεχάτος γυρνάω πίσω για ν' ακουμπήσω και να στυλωθώ, να πάρω ξανά αλήκη, ν' ατσαλωθώ, για να κατατροπώσω οχτρούς που ελλοχεύουν να με κουρσέψουν. Να καταυγάσει η φλόγα μέσα μου, ω Ιθάκη μαγεμένη, φωλιά αγριμιών, σκέψη και καταφυγή μου. Φύτρα και πλαστοουργό πορθητών, πρώτη στ' άρματα, στα γρόσια και στα γράμματα.

Θέλω δε θέλω, παρασύρομαι από σκέψεις που βασανίζουν το νου μου και θολώνουν το μυαλό, ξεχνιέμαι και περιπλανιέμαι στο χώρο και στο χρόνο, χάνω τη σειρά και πετιέμαι από το παρόν στο παρελθόν.

Ανακουφίζομαι κάπως και με την ιδέα πως τα παιδιά μου που τα έμαθα ν' αγαπούν, να λατρεύουν θα 'λεγα τούτο τον τόπο, θα βάλλουν κι αυτά ένα λιθαράκι, θα δώσουν μια ανάσα ζωής μέσα στο χρόνο τον αδυσώπητο. Κι ίσως, ποιος ξέρει, μπορεί να τραβήξει παραπίσω ο χαλασμός. Δίχως να σταματήσω να θυμάμαι, γυρνώντας βλέμμα απέναντι και βλέπω το καινούριο Σχολειό, σύγχρονο αλλά ψυχρό.

Η αίθουσα είναι τώρα αδειανή, η αυλή δεν καρτερεί παιγνίδια και φωνές, όλα στέκονται βουβά, όλο

κι όλο δυο παιδιά κι ένας δάσκαλος, αύριο θα κλείσει οριστικά. Και πριν στεγνώσει το μελάνι μου το Σχολειό έβαλε κλειδωνιά, μονάχα λίγα πρόβατα βόσκουν.

Οι κρατούντες σήμερα στο χωριό θεωρούν φυσιολογικό η αυλή του Σχολείου να γίνεται μαντρί αιγοπροβάτων και κανένας δεν τολμά να αντιπαρεθεί μαζί τους. Το ελάχιστο είναι να εισπράξει ύβρεις και εξοστρακισμούς.

Δε γίνονται γάμοι πια στο χωριό, δίχως μήτρα φυτρωτή και φύτρο ξέμεινε ο τόπος, δεν έχει γυναίκες για να γεννήσουν, να βυζάζουν και ν' αντρείψουν νέα ζωή κατά πως έμαθαν εδώ με παραδόσεις, αρχές και κανόνες άγραφους που ζυμώθηκαν, αναδείχτηκαν και κληροδοτήθηκαν από γενιά σε γενιά. Κηδείες και μνημόσυνα μόνο ευλογεί ο παπάς.

Πέτρα έριξαν πίσω τους οι νέοι κι έφυγαν μακριά στα ξένα. Μόνο γέροι και γριές, μέσα από διπλαμπαρωμένες αυλόπορτες, μετρούν το χρόνο κι αναπολούν το μεγαλείο το παλιό, που άστραψε και βρόντηξε σε καιρούς περασμένων κι άφησε βαριά κληρονομιά. Δεν έμειναν ώμοι σήμερα για να την κουβαλήσουν, οϊμέ.

Κι ο χρόνος κυλά ασταμάτητα, αφήνοντας τα σημάδια του πάνω στ' άψυχα και στα ζωντανά, φιογούρες τραγικές να μαρτυρούν για το τρανό παρελθόν, δίχως να υπάρχει για μέλλον ελπίδα καμιά, να γίνουν όλα αγνώριστα σαν το παλιό μου το Σχολειό, μέχρι να σβήσουν και να χαθούν σιγά-σιγά οι καυτερό και καίει το μαντήλι όσο περνά ο καιρός, πέτρες-ξύλα-χώματα και χόρτα ν' αγκαλιαστούν σφιχτά μαζί με τα βράχια της φύσης που τα γέννησε και θα τα πάρει πίσω ξανά.

Ζαγόρι πρώτα και πάνω απ' όλα ήταν ο κόσμος κι ο πολιτισμός του. Ο κόσμος εκείνος χάθηκε πια, μόνο τ' αγνάρια που άφησε μαρτυρούν τοπέρασμά του, τα έργα τους ήταν η ίδια η ψυχή τους, ποιος θα μπορούσε σήμερα να δώσει ζωή σ' αυτά, άλλοι καιροί κι άλλοι άνθρωποι τώρα.

Αθάσταχος και δίχως τελειωμό είναι κι ο πόνος στους λιγοστούς που απόμειναν τώρα εκεί, τους φυλαχτάδες του τόπου και της κληρονομιάς, σα βλέπουν μ' απελπισία το χαλασμό και την ερήμωση, να χάνονται όλα τούτα μέρα με τη μέρα.

Κι άμα γλυκάνει ο καιρός και μερώσει ο άγριος τόπος, όλο και κάποια κυρτή φιογούρα, σέρνοντας ταποδάρια με δυσκολία, ξεμυτάει στην αυλή κι ακουμπάει μοναχική στο πεζούλι έξω από την αυλόπορτα και μένει εκεί απαρηγόρητη και βουβή. Κοιτά και προσμένει μ' απόγνωση από την άκρη στο σοκάκι κάποιος να φανεί, καρτερεί να ζωντανέψει το πέτρινο γκαλτερίμι, ν' ακούσει ήχους ζωής που έβρησαν από καιρό κι όλα να μένουν έρημα και βουβά, πέτρωσε ο πόνος, στέγνωσαν πια και τα δάκρυα, οι χτύποι από την καρδιά κι οι αναμνήσεις είναι μοναδική συντροφιά. Ακούει και τα βογγητά τους, να σμίγουν με τα ουρλιαχτά του αγέρα τις κρύες νύχτες του χειμώνα, σ' ένα ατέλειωτο μοιρολόι, το τραγούδι για κάθε Ζαγορίσιο στις λύτες και στις χαρές.

Μοιρολόι θέλει ν' ακούει ο κόσμος εδώ, ακόμα κι όταν γλεντά, ξέρει καλά πως η χαρά λίγο κρατεί, ο καημός είναι μόνιμος κι ο πόνος τον αντροφεύει διαχρονικά. Είναι αυτός ο ζωντανός ο χωρισμός, προκοπή και κατάρα μαζί, η Ξενιτιά που ανέδειξε τα χωριά και τον κόσμο μα έφερε μαζί θρήνο κι απελπισιά.

Ξενιτεμένο μου πουλί και παραπονεμένο η Ξενιτιά σε χαίρεται και 'γω 'χω τον καημό σου. Τι να σου στείλω ξένη μου, τι να σου προβοδίσω, Σου στέλνω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει. Σου στέλνω και το δάκρυ μου σ' ένα χρυσό μαντήλι, το δάκρυ είναι καυτερό και καίει το μαντήλι τραγουδά η λαϊκή μούσα.

Εδώ δε μετρά ο θάνατος, λησμονιά φέρνει ο χρόνος, η Ξενιτιά είναι που σπαράζει την καρδιά. Παρηγοριά έχει ο θάνατος παρηγοριά έχει ο χάρος μα ο πικρός ο μισέμος παρηγοριά δεν έχει μας λέει πάλι ο λαϊκός ποιητής.

* Ο Πέτρος Φραγκούλης είναι Φυσικός - πρ. Φροντιστής - Μουσείο Φωτογραφίας Σκαμνέλι Ζαγορίου.

ΕΠΙΚΑΙΡΟ

Η ΕΡΗΜΩΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

Γράφει ο Σωκράτης Μ. Οικονόμου,

τέως Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής

τους αγιάσει και να χτυπήσει καμπάνα, 5) όταν χάνεται η Ορθοδοξία μας, ο εκκλησιασμός και κλπ πολλά είναι τα δεινά.

Η Ορθοδοξία μας, δεν είναι αφηρημένη έννοια, αλλά πυλώνας πνευματικής οικοδόμησης και ανθρωπιστικής στήριξης, συνυφασμένος με τα ψυχικά βιώματα των ολίγων γερόντων κατοίκων στα ήδη ερημωμένα χωριά μας.

Οι γέροντες θέλουν τον παπά τους στο χωριό. Να χτυπάει την καμπάνα και σιγά-σιγά να εκκλησιάζονται. Τώρα, τι να σου κάνει ένας παπάς, όταν έχει 4-5 ενορίες και τρέχει συνεχώς. Σήμερα καθώς λένε τα χαρτιά τις Ιεράς μας Συνόδου έχουμε 6.000 κληρικούς και θέλουμε για την εύρυθμη λειτουργία της Εκκλησίας μας άλλους

2.350 κληρικούς, που με την θέλησή τους θα υπηρετήσουν στ' Ακριτικά μας χωριά. Βέβαια είναι μια δαπάνη για τη μισθοδοσία τους. Πάντα όμως υπάρχει λύση, με σύνεση και όταν όλοι μας πληρώσουμε τις υποχρεώσεις μας, άλλωστε λίγο-λίγο μπορούν να μαζευτούν, καθώς ήδη λέμε «φασούλι το φασούλι, γεμίζει το σακούλι».

Πολλά τα προβλήματα. Τότε τι πρέπει να γίνει;

Όλοι μας, άρχοντες και αρχόμενοι, ενώσεις, Ο.Τ.Α. κ.λ.π. να ενεργοποιηθούμε. Το μπορούμε ν' αφήσουμε τις ανόητες δοξασίες, τις κοκορομαχίες και να στηρίξουμε τις σωστές λύσεις να βοηθήσουμε.

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΤΟ ΜΠΟΡΟΥΜΕ. ΕΤΣΙ ΘΑ ΣΩΘΟΥΝ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ, ΠΡΟΤΟΥ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΑΡΓΑ.

ΛΙΓΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ «ΖΑΓΟΡΙ» ΜΑΣ

Γράφει ο

Τσεργονιάννης Θεόδωρος

Επανερχόμαστε μετά την 4/μηνη «ανάπαυλα» για να βοηθήσουμε, ο καθένας με τον τρόπο του, να κρατήσουμε «Όρθιο» το έγχαρτο μέσο επικοινωνίας των Ζαγορισιών «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ» μας.

Η πολιτιστική Ζαγορίσια παρακαταθήκη, που δομήθηκε εδώ και 44 χρόνια από κάποιους «ωραίους» Ζαγορίσιους, πρέπει να συνεχίσει το έργο της.

Ας μην έχουμε αυταπάτες και εικονικές πραγματικότητες. Ζούμε και κινούμαστε σ' ένα ζοφερό κλίμα, το οποίο ταλανίζεται από την οικονομική δυσπραγία και δυστυχώς από την κρίση των θεσμών.

Ανάμεσά μας, όμως υπάρχουν άτομα με δυνατότητες και νέες ιδέες, που μπορούν να βοηθήσουν.

ΑΣ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ!

(5.12.2022)

Οι εποχές

Το χορταράκι πράσινο απλώθηκε στις ράχες, τα ζώα τα οικίστα βοσκούν χαρές μονάχες.

Τα χιόνια λιώσαν στα βουνά και τα ποτάμια τρέχουν, γιοφύρια τρίτοξα πολλά τον χρόνο τον αντέχουν.

Τα πανηγύρια άρχισαν και ήρθε καλοκαίρι, απόδημους μας χωριανούς ο νόστος θα τους φέρει.

Θ' ανοίξουν τα σπίτια τους, επίσκεψη θα πάμε, στο μεσοχώρι τη βραδιά ευχάριστα περνάμε.

Ιούλιο ο θερισμός και κίτρινος ο τόπος, στ' αλώνια τα γεννήματα, αμοιβεται ο κόπος.

Στης Παναγίας τη γιορτή πολλά τα πανηγύρια, στην εκκλησία οι χωριανοί, γεμάτα τα στασίδια.

Το βράδι στήνεται χορός, ακούγονται τραγούδια, οι νιές κι οι νιοί χορεύουν κι από κοντά παιδούρια.

Σεπτέμβρη τα σταφύλια μας γλυκαίνουν σαν το μέλι, γιορτή μεγάλη στήνεται σε κάθε μας αμπέλι.

Φθινόπωρο τα χρώματα τον τόπο μας στολίζουν, τα φύλλα κιτρινίζουν, στον άνεμο γυρίζουν.

Ακούγονται και ντουφεκιές στις ράχες και στα σιάδια, λαγοί κι αγριογούρουνα που γίνονται σημάδια.

Το κρύο γίνεται αψύ και πέφτουνε βροχούλες, τα τζάκια πάλι άναψαν να ζεσταθούν γριούλες.

Στου Αη Δημήτρη τη γιορτή βοσκούς θα διορίσουν, τα ζώα τα οικίστα στις ράχες να βοσκήσουν.

Νοέμβρης μπήκε άγριος με χιόνια και βροχές, τα τσίπουρα θα βράσουμε να βγάλουμε ρακές.

Χριστούγεννα στον τόπο μας ο κόσμος θα γιορτάσει, καινούργιος χρόνος έρχεται, πρωτοχρονιά θα φτάσει.

Αυτά τα χρόνια τα παλιά γινόνταν στα χωριά μας, ο κόσμος τώρα έφυγε, μα ζουν στα όνειρά μας.

Η ερημιά κι η σιωπή στον τόπο βασιλεύουν, χαλάσματα και ποντικό, αράχνες που υφαίνουν.

Απόστολος Ντοναλέξης

Είκοσι μέρες... πρόσφυγας στο Πάπιγκο

Η πρόσφατη εισβολή στην Ουκρανία πισωγύρισε την «ταινία» της μνήμης μου 82 χρόνια, στην εισβολή των Ιταλών κατά της χώρας μας το 1940...

Το καλοκαίρι του 1940 μαύρα σύννεφα σκοτείνιασαν το γαλάζιο ουρανό της πατρίδας μας.

Ο τορπιλισμός της «ΕΛ-ΛΗΣ» από ιταλικό υποβρύχιο ήταν κακό προμήνυμα. Η διοίκηση της 8ης Μεραρχίας Ηπείρου υποπτευόμενη εισβολή των ιταλικών δυνάμεων, που είχαν κατακλύσει τη γειτονική Αλβανία, έκανε μερική επιστράτευση εφέδρων της περαιοχίας και με τη βοήθεια κατόικων έφτιαξε σε επίκαιρα σημεία πολυβολεία και χαρακώματα για «παν ενδεχόμενον».

Στο χωριό μου (Μαυροβούνι) που βρίσκεται απέναντι ακριβώς από τη Γκραμπάλα (υψ. 750-800 μ.), στρατιωτικά τμήματα έκαναν ασκήσεις με εικονικά πυρά και έσκαψαν χαρακώματα σε διάφορα σημεία του λόφου, προφανώς για προσωρινή άμυνα προς καθυστέρηση του εχθρού, αν γινόταν επίθεση από την πλευρά των συνόρων. Μάλιστα σε κάποιες καλύβες είχα να ποθηκεύσει και πυρομαχικά τα οποία αργότερα απέσυραν, αφού το σχέδιο του Καταιγίτρου προέβλεπε άμυνα σε Καλπάκι-Γκραμπάλα...

Στις 28 Οκτώβρη το πρωί, μόλις μαθεύτηκε από το κοινοτικό τηλέφωνο (δεν υπήρχε τότε κανένα ραδιόφωνο στο χωριό) η κήρυξη πολέμου από την Ιταλία του Μουσολίνι, έγινε μεγάλη αναστάτωση. Το βράδυ κάλυψε ο κόσμος τα παράθυρα με κουβέρτες για συσκοτίση.

Πρωί πρωί ξεκίνησε το άδειασμα του χωριού από τους κατοίκους. Κάποιοι έκρυψαν ό,τι μπορούσαν σε μπίτσες, άλλοι φόρτωσαν σε άλογα ή γαϊδούρια ό,τι σήκωναν τα ζώα, όσοι είχαν γιδοπρόβατα τα πήγαιναν προς το Ζαγόρι

(Βίτσα-Μονοδένδρι) για να τα γλιτώσουν κι άλλοι άφησαν τα πάντα και όπου φύγει φύγει. Η μάνα μου, πάνω στην αναμπουμπούλα πανικοβλήθηκε: παράτησε ό,τι είχε και δεν είχε στο σπίτι, ρουχισμό, αλεύρι στο αμπάρι, όλο το νοικοκυριό, το γραμμόφωνο στο κομοδίνο, το δίκανο του πατέρα μου κρεμασμένο στον τοίχο, το βόδι στο κελάρι, τα γίδια στο μαντρί και παίρνοντας δυο ψωμιά στο σακούλι και μια βελαντζα, ξεκίνησε μαζί με άλλους συγγενείς και χωριανούς για το Πάπιγκο. Καβάλα στο Γρίβα η μάνα μου με τη χρονιάρα αδερφή μου κι εγώ 4½ ετών σκαρφαλωμένος στα καπούλια, πήραμε το δρόμο και από τα «Βοζανάρια» Αρτισία, περάσαμε τη γέφυρα Βοιδοματίτη και βρεθήκαμε πρόσφυγες στο απόμακρο Πάπιγκο να γλιτώσουμε.

Κάποιοι που έκαναν κουμάντο στο χωριό, μας παραχώρησαν ένα σπίτι (χλιαμάτικο το έλεγαν), από μια οικογένεια σε κάθε δωμάτιο. Γρήγορα τα δυο ψωμιά τελείωσαν και άρχισαν τα δύσκολα για όλους και προπαντός για μας τα μικρά. Βέβαια πρόσφεραν οι ντόπιοι κάποια τρόφιμα, αλλά τι να 'καναν κι αυτοί με τόσους «μουσαφιρήδες» που βρέθηκαν αναπάντεχα στο χωριό τους;

Η μάνα μου είχε μια συνουφάδα στον πέρα Μαχαλά. Θυμάμαι ότι μια μέρα που έβρεχε με πήρε να πάμε να τη βρούμε. Ο λάκκος ανάμεσα στο Μεγάλο και Μικρό Πάπιγκο κατέβαζε θολό νερό. Περνώντας το γεφύρι πήραμε την ανηφόρα, συναντήσαμε μια σκεπασμένη βρύση και φτάσαμε στο σπίτι της θειάς Δημητρούλας. Μας φιλέψε μια σακούλα πατάτες, κάμποσα καρύδια που τα είχε απλωμένα στον νοντά για στέγνωμα κι ένα λάχανο. Μ' αυτά τα εφόδια περάσαμε μερικές μέρες...

Κοντά στο σπίτι που μέναμε υπήρχε και υπάρχει ακόμα ένα εκκλησάκι: εκεί πήγαιναν τα

μεγαλύτερα παιδιά κι έπαιζαν παίρνοντας και μας τα μικρότερα.

Απ' εκεί αγναντεύαμε το χωριό μας που το είχαν καταλάβει οι Ιταλοί και ακούγαμε ομοβροντίες από το χαλασμό που γινόταν στη Γκραμπάλα.

Ο ξεσπιτωμός μας κράτησε

Του Σωτ. Τουφίδη

ως τις 16 Νοέμβρη, που ο Στρατός μας ενισχυμένος πήρε φαλάγγι τους Ιταλούς από τη Γκραμπάλα-Τζιούφα Ράχη και απελευθερώθηκε το χωριό μας. Μαθαίνοντας τα ευχάριστα νέα, ξεκινήσαμε αμέσως για το χωριό.

Φτάνοντας στην εθνική οδό μετά το Μεσοβούνι (εγώ σκαρφαλωμένος πάλι στα καπούλια του Γρίβα), βλέπουμε στην άκρη ενός χωραφιού τον πρώτο νεκρό.

— Είναι δικός μας, είπε η μάνα μου που τον γνώρισε από το χαλί χρώμα της στολής. Ποιος ξέρει τι θα σκέφτηκε μέσα της, αφού και ο πατέρας μου βρισκόταν στην πρώτη γραμμή, επιστρατευμένος από το καλοκαίρι.

Πλησιάζοντας το χωριό, δίπλα στο δρόμο, να ο δεύτερος νεκρός. — Ιταλός, λέει η μάνα μου, που τον γνώρισε από το ρώμα της στολής του. Εδώ κι εκεί βλέπαμε κάσες με πυρομαχικά, σκηνές και άλλα στρατιωτικά είδη παρατημένα μετά τις φονικές μάχες που προηγήθηκαν όλες τις μέρες στο χωριό μας. Αργότερα στρατός και χωριανοί τα συγκέντρωσαν στο εκκλησάκι τ' Αη-Δημήτρη ώσπου να μεταφερθούν κάπου αλλού.

Η μεγάλη μας έκπληξη ήταν όταν φτάσαμε στο σπίτι μας που ήταν ορθάνοιχτο και άδειο από ρουχισμό, τρόφιμα, μαγειρικά σκεύη κ.λπ. Ιταλοί, πλιατσικολόγοι, Αρβανίτες, ακόμα και ντόπιοι ή κοντοχωριανοί, δεν άφησαν τίποτε. (Αργότερα βρέθηκε το καζάνι, που είχαμε για απόσταξη του

τσίπουρου στο διπλανό χωριό). Κόκαλα από το Μαγιούλη μας (το βόδι) και τα γίδια, ήταν σκορπισμένα γύρω από το σπίτι: το μόνο ζωντανό ζώο που βρήκαμε ήταν η γάτα μας η οποία μας υποδέχτηκε χαρούμενη.

Βλέποντας αυτή την άθλια κατάσταση η μάνα μου, ξέσπασε σε κλάμα και κατάρες. Πώς να ξανάρχιζε το νοικοκυριό από το μηδέν;

Και πριν συνέλθει απ' αυτό, σε λίγες μέρες έρχεται άλλο κακό μαντάτο: ο πατέρας μου τραυματίστηκε βαριά στη μάχη της Καστάνιανης και ευτυχώς τον γλύτωσε το ρολόι τσέπης στο χιτώνιο, που το διέλυσε η ιταλική σφαίρα, αλλά δεν χώρησε σε μεγάλο βάθος. Το κακό τρίτωσε με την επίταξη του αλόγου μας από τον Στρατό και ποιος ξέρει που άφησε τα κόκαλά του στην Αλβανία, θύμα κι αυτό του αδυσώπητου πολέμου!...

Τα βάσανα της δικής μου γενιάς δεν τελειώνουν εδώ, αλλά έχουν και συνέχεια: περάσαμε δύσκολα χρόνια με την πείνα στην κατοχή και αργότερα στον εμφύλιο με νέα προσφυγιά από τη συγκέντρωση των επαρχιωτών στις πόλεις που ήταν και η βασική αιτία της ερήμωσης στην ύπαιθρο...

Αυτά ήρθαν στη μνήμη μου βλέποντας στην τηλεόραση τους Ουκρανούς πρόσφυγες και σκέφτομαι πόσο αιμοβόρο τέρας είναι ο άνθρωπος ο οποίος δεν μπόρεσε σε τόσες χιλιάδες χρόνια να εξανθρωπιστεί, ξεπερνώντας ακόμα τις τίγρεις και τις ύαινες στην αγριότητα.

Κατασπαράσσονται οι λαοί για τα αχόρταγα συμφέροντα των λίγων που επεμβαίνουν σε κάθε χώρα με το «δίκαιο του ισχυροτέρου» σκορπίζοντας θάνατο και προσφυγιά σ' όλο τον πλανήτη!...

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΑΠΟ «ΤΟΤΕ» ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ Τώρα. Αύγουστος. 2022 στο χωριό

Γράφει ο Θεόδωρος Τσεργονιάννης. Συντ/χος Δάσκαλος

Ομορφες νοσταλγικές στιγμές της ζωής «ΤΟΤΕ» στο χωριό μου, γίνονται σήμερα ένα μήνυμα χαράς, αισιοδοξίας και θάρρους για τη ζωή.

Ο φακός της τότε εποχής, κατέγραψε αυτή τη φωτογραφία, από την εκδρομή «ΤΗΣ ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΡΕΑΣ, ΝΕΩΝ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ, και χωριανών, στο «Πάπιγκο» (29-7-1957). Έτσι κρατήθηκε για πάντα μία θύμηση μία ανάμνηση.

Με την δραστηριότητά μας αυτή προσπαθούμε όχι για την προβολή των προσώπων της φωτογραφίας αλλά για το ξεκίνημα μίας νοσταλγικής συζήτησης για τα περασμένα.

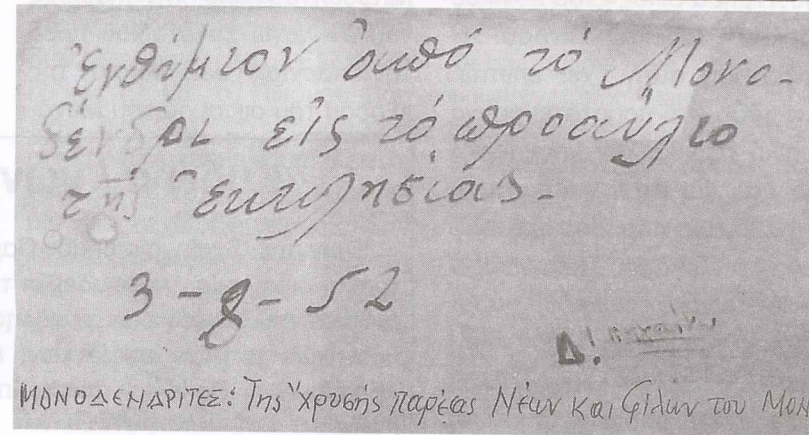
Απόηχο της πολιτιστικής παράδοσης της «Χρυσής παρέας Νέων - Μονοδενδρίου και τον Ζαγοροχωρίων, αποτελούν και οι φωτογραφίες, στις οποίες επώνυμοι και ανώνυμοι ερασιτέχνες και επαγγελματίες φωτογράφοι, έχουν παγιδεύσει... σκηνές, δραστηριότητες κ.λ.π. από το «ΖΑΓΟΡΙ» και τη ζωή των κατοίκων του.

Έτσι διασώθηκε μία σειρά φωτογραφιών διαχρονικής αξίας που εκφράζουν, όχι μόνο την ποιότητα ζωής, αλλά και τη διαδρομή, του βίου των Ζαγορισίων στα χωριά τους.

Μέσα από την δραστηριότητά μας, αυτή προσπαθούμε όχι για να αντιμετωπίσουμε και να δώσουμε λύσεις αλλά για να ξεκινήσει μία συζήτηση για το παρελθόν. Να συνομιλήσουμε με μία άλλη εποχή, που έχει πολλά να μας πει για το «ΤΟΤΕ», αλλά ίσως και για το «ΤΩΡΑ».

Αφορμή για αυτή τη συζήτηση αποτελεί και αυτή η φωτογραφία του παρελθόντος.

ΠΡΩΤΗ ΣΕΙΡΑ (Ορθοί από αριστερά. Όσους θυμούμαι).

1) Παπάζογλου Σωτήριος. 2) Τσεργονιάννη-Μπακρός Θεόδωρος (μόλις φαίνεται).. 3)... 4)... 5)... 7) Αλεξάνδρα Πατεράκη 8)... 9) Χρυσούλα Πετσέλη 10) Χρυσούλα Πανταζή (Πανάρετου) 11) Βέρα Πέτρου... 12)... 13)... 14)... 15) 16) Λευκοθέα 17) Φρόσω Γκοδίμη. 18... 19) Αθηνούλα Κοντοδήμου 20) Κλειώ Στύλου (πίσω μόλις φαίνεται). 21) Άλκιστη Θεοδώρου 22)... 23) Μερότη Δάνου 24) Αλεξάνδρα Παπαζογλου 25) Λίτσα Δάνου 26) Αρμονία Σακελαρίου 27)... 28)

Η «Αναπαράσταση» στη Βίτσα Ζαγορίου

Η βραβευμένη ταινία «Αναπαράσταση» του Θόδωρου Αγγελόπουλου (1970), προβλήθηκε την Τρίτη 20 Σεπτεμβρίου στο Θέατρο «Αλώνι» της «επέκεινα χώρας», στη Βίτσα Ζαγορίου. Η προβολή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Ένωσης Ελλήνων Σκηνοθετών, «Landmarks», σε συνεργασία με την Οργάνωση Κοινωνίας Πολιτών, Κέντρο Γνώσης και Πολιτισμού «επέκεινα χώρας», την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού καθώς και του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου.

Η Βίτσα θα είναι μία από τις δέκα στάσεις που θα κάνει το οδοιπορικό της Ένωσης Ελλήνων Σκηνοθετών ανά τη χώρα. Στόχος της είναι, κάθε προβολή να δημιουργήσει ένα διάλογο του έργου με τον τόπο καταγωγής του και την εκάστοτε αναπαράσταση. Μέσα από το βλέμμα του εκάστοτε δημιουργού, ο αντίστοιχος τόπος μεταμορφώνεται εντελώς, προκειμένου να υπηρετήσει μια ψυχική κατάσταση, γίνεται ένα αφηγηματικό όχημα και εντέλει αποκαλύπτει την ματιά του δημιουργού πάνω στην ίδια την ζωή.

Μαίρη Στύλου 29) Αίγλη Κίτσου 30)...

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΙΡΑ (Καθιστοί). 1) κόρη Ελισσάβετ Στέα. 2) Μενέλαος Θεμελής. 3) Πολυδεύκης Βάντζος. 4) Θεοχάρης Κούρας. 5)... 6)... 7)... 8)... 9) Κωστούλας Στέας 10)... 11)... 12) Φρίξος Πρίγκος 13)... 14)... 15)... 16) Ερατώ Πανταζή (Μπαλάσκα) 17) Βασιλάκης Στύλος 18) Ιωάννης Μπαλάσκα

ΤΡΙΤΗ ΣΕΙΡΑ (καθιστοί). 1) Τούλης Πατεράκης (μικρός) 2) Κούλα Σακελαρίου (Φώλα). 3) Αθηνά Καλίδη (Σάρρου). 4)... 5)... 6)...

ΚΑΤΩ ΚΑΘΙΣΤΟΙ. 1)... 2) Άλκης Σφάγγος 3) Στέφανος Βάντζος 4) Σάββας Θεοδώρου 5) Γιώργος Στύλος 6)... 7)... 8)... 9) Μάνθος Θεμελής 10)... 11)... 12)... 14)... 15) Λούλα Δάνου 16) Μάνθος Πανταζής.

Υ.Γ. Στην εκδρομή μας πήραν μέρος και πολλοί γνωστοί και φίλοι από τη Βίτσα Ζαγορίου.

Έτσι κρατήθηκε για πάντα μία θύμηση, μία ανάμνηση!

Θεόδωρος Μονοδένδρι
Αύγουστος 2022

Παγιώνεται και επεκτείνεται η ανομία στην καρδιά του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου

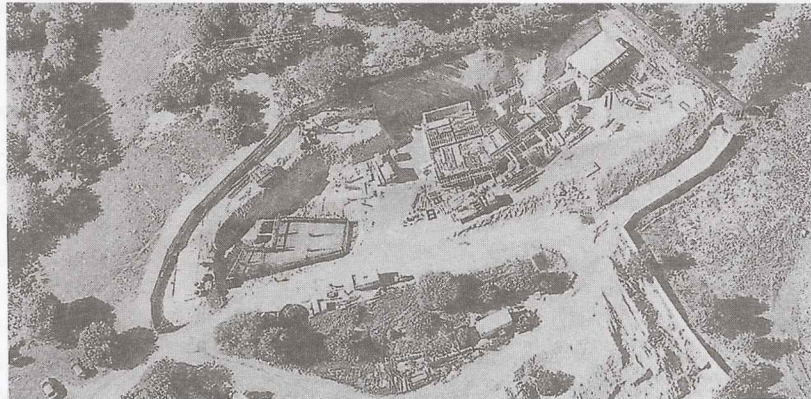
Εξακολουθεί να συνεχίζεται η παρανομία, πέντε μήνες μετά την αρχική καταγγελία του «Καλλιστώ», με παράνομους δρόμους και ανέγερση κατοικιών στο Μεγάλο Πάπιγκο

Της ΛΟΥΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ

Κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη και συλλογικό φορέα καλεί η Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ» να συμμετάσχει σήμερα, στις 11 π.μ., σε υπαίθρια συνάντηση, στο Μεγάλο Πάπιγκο, συνεχίζεται η δόμηση κτηρίων κατοικίας, εκτός του παραδοσιακού οικισμού και εντός της Ζώνης Ια-Πυρήνα Βίκου, του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου. Την ανομία που ζει, βασιλεύει αλλά και επεκτείνεται στον πυρήνα του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, στην περιοχή του Μεγάλου Πάπιγκου, παρότι έχουν παρέλθει πάνω από πέντε μήνες από τις πρώτες δημόσιες καταγγελίες, με τις αρμόδιες αρχές σε ρόλο θεατή, έχει καταγγείλει αρχές σε ρόλο θεατή, έχει καταγγείλει ήδη μαζί με άλλες έξι περιβαλλοντικές οργανώσεις προ πολλού. Δηλαδή την παράνομη χρήση αγροτικού δρόμου, στην απόληξη του οποίου ανεγείρονται δύο κατοικίες, εντός της Ζώνης Ια-Πυρήνα Βίκου, ζώνης απολύτου προστασίας με το παράτυπο τριών του παραδοσιακού οικισμού.

Παρανομία κατά συρροήν

Επιπρόσθετα, η «Καλλιστώ», από τις 11 Αυγούστου, με νέα αναφορά προς τους εισαγγελέεις Εφετών και Πρωτοδικών Ιωαννίνων, ζητάει την κατεπίγουσα παρέμβασή τους για άμεση παύση των εργασιών, καθώς «εμφανίζεται πλέον να παγιώνεται το θλιβερό καθεστώς ανομίας εντός της αυστηρά προστατευόμενης Ζώνης ΙΑ-Περιοχής Προστασίας της Φύσης με την ονομασία «Πυρή-

νας του Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου-Τμήμα Βίκου» του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου. Η κατάσταση αυτή έχει επιπτώσεις τόσο στο προστατευόμενο φυσικό περιβάλλον της περιοχής όσο και στον επίσης προστατευόμενο παραδοσιακό οικισμό του Μεγάλου Πάπιγκου, ο οποίος είναι, επιπλέον, χαρακτηρισμένος και ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους». Στην αναφορά τεκμηριώνεται ότι οι παράνομες δραστηριότητες όχι μόνο δεν διακόπησαν αλλά προς εξυπηρέτηση του εργοταξίου των υπό ανέγερση κατοικιών, της εφοπλιστικής οικογένειας Λαιμού, χρησιμοποιείται νέα πρόσβαση, «τρακτερόδρομος».

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, «παρά την από 12.7.2022 κατεπίγουσα παραγγελία της κ. εισαγγελέως Πρωτοδικών προς τον διοικητή του Αστυνομικού Τμήματος Ζαγορίου, συνεχίστηκαν οι μη επιτρεπόμενες διελεύσεις των οχημάτων του εργοταξίου κατασκευής κτηρίων κατοικίας από την επίμαχη «οδό» εντός της Ζώνης Ια-Πυρήνα Βίκου του Εθνικού Πάρκου. Και σαν τα παραπάνω να μην ήταν αρκετά, σύμφωνα με πληροφορίες, χρησιμοποιείται εδώ και λίγες εβδομάδες ως οδός πρόσβασης των οχημάτων του εργοταξίου εναλλακτική διαδρομή («τρακτερόδρομος»),

λου Πάπιγκου, προς τον οικισμό του Μικρού Πάπιγκου. Ο τρακτερόδρομος αυτός, σύμφωνα με το διάγραμμα οριοθέτησης του 1990, βρίσκεται επίσης εντός της Ζώνης Ια-Πυρήνα Βίκου του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου». Και καταλήγει με την πικρή διαπίστωση πως «τόσο το σύνολο σχεδόν των εμπλεκόμενων υπηρεσιών όσο και ιδιώτες με τη συμπεριφορά τους περιφρονούν το σύνταγμα και τον νόμο και καταλύουν κάθε έννοια κράτους δικαίου».

«Κυδώνι / γωνιά από Παρίσι

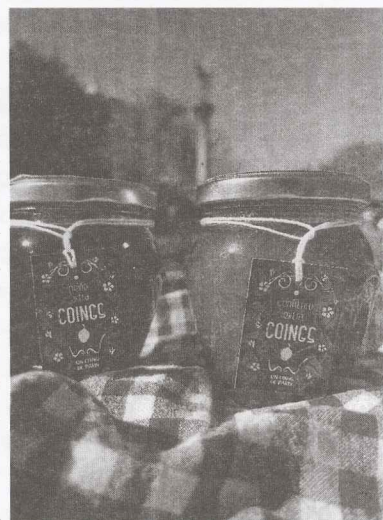
Πριν από 6 χρόνια ο δήμος Παρισίων θέλοντας να στηρίξει την τοπική οικονομία, να αναδείξει τον πλούτο των δεξιοτήτων του ανθρωπίνου δυναμικού της πόλης και να προάγει την παραγωγή ποιοτικών τοπικών προϊόντων, έβαλε σε εφαρμογή το θεσμό «Fabriqué à Paris» – made in Paris.

Κριτήριο για την πιστοποίηση είναι τα τελευταία στάδια μεταποίησης να πραγματοποιούνται στο Παρίσι και τα καλύτερα προϊόντα βραβεύονται για πέντε κατηγορίες: κατασκευές, διατροφή, είδη για το σπίτι, μόδα-ένδυση από επιτροπή εκπροσώπων δημοσίων και ιδιωτικών φορέων αλλά και τα αγαπημένα προϊόντα των Παριζιάνων ύστερα από ψηφοφορία του κοινού.

Το Παρίσι είναι μια σύγχρονη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα με όμορφα πάρκα και πολύ πράσινο. Κάνοντας βόλτα σε αυτά ο δημιουργός συνειδητοποίησε ότι τα φρούτα των οπωροφόρων δέντρων καταλήγουν στα σκουπίδια μέχρι το τέλος του Φθινοπώρου. Ξεκάθαρα επηρεασμένος από τα παιδικά του χρόνια στη Λάιστα και τη γιαγιά τη Δέσπω με τον μυρωδάτο πελτέ κυδώνι, αποφάσισε να κινητοποιηθεί την τελευταία τετραετία και να δώσει αξία σε μια πρώτη ύλη μέχρι τώρα αναξιοποίητη, εστιάζοντας στα παράγωγα του κυδωνιού.

Εκ των 415 φετινών πιστοποιημένων προϊόντων του διαγωνισμού, ο υπογραφόμενος έλαβε το δεύτερο βραβείο ύστερα από ψηφοφορία των δημοτών, ένα βραβείο που οπωσδήποτε αφιερώνεται στη Λάιστα με τους ανθρώπους της και πρωτίστως στην οικογένειά του.

Κώστας Ποάλας – Instagram: UnCoingdeParis

ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΠ. ΜΟΥΣΕΛΙΜΗ

ΟΥΡΑΝΙΑ ΛΑΜΨΗ

Ποιητικά φτερουγίσματα γνώσης και στοχασμού

Νίκος Θ. Υφαντής

έφεση, δημοσίευσε ποιήματά του στον τοπικό ηπειρωτικό τύπο. Το 2016 συμμετείχε στον διαγωνισμό ποίησης της «Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών» και απέσπασε ειδικό βραβείο με το ποιήμα του «Η γνώση λείει στη νόηση».

Θα γράψει ο Λεωτέρης Β. Τζόκας, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, προλογίζοντας τη συλλογή: «Προικισμένος με ποιητική φλέβα ο Γιώργος Σπ. Μουσελίμης, λεπτότητα και ικανότητα και διακρίνει και να ξεχωρίζει κανείς τον εκλεκτό πνευματικό εκπρόσωπο της Ηπείρου μας, που προσφέρει τα άνη της ψυχής του και τους καρπούς του πνεύματός του».

Η θεματογραφία του είναι τέτοια ώστε να ενσωματώνεται το παρελθόν με το παρόν και να

συγκροτούν μια αδιάσπαστη ενότητα. Παραδόσεις, έθιμα, ανθρώπινες σχέσεις, στροβιλίζονται ανακουφιστικά στην καρδιά και στη σκέψη του και πλάθουν ονειρικά, με τον δικό του ποιητικό τρόπο, τον κόσμο του. Με γλώσσα λιτή, κοφτερή, γλώσσα των αισθήσεων, προβάλλονται ενδιαφέρουσες σκέψεις, αισθήματα, ιδέες, εκμηστηρεύσεις, ενθουσιασμοί. Ποιητής λαϊκός, όπως αυτοχαρακτηρίζεται, γίνεται κατανοητός, ειλικρινής και μας κοινωνάει με όσους εκείνος οραματίστηκε. Φύση, χωριό, γη, άνθρωποι, οικογενειακές εικόνες, όλα ανακυκλώθηκαν μέσα του και εκδηλώθηκαν σε καρπούς ωριμότητας. Ποιήματα λυρικά, με απαλούς και μελωδικούς τόνους, που διαποτίζονται από το συναίσθημα και τη νοσταλγία που αναβλύζει και διαχύνεται από κάθε στίχο. Με το σύνολο του ποιητικού του έργου καταξιώνεται στη συνειδησή μας. Πετάγματα ποιητικά για το αληθινό και το αληθοφανές, στο

όνειρο και στην πραγματικότητα, στα ήθη και στα αισθήματα των ανθρώπων του τόπου και του καιρού του.

Με δικό του προσωπικό ύφος πλούτισε και βάθυνε την παραδοσιακή ποίηση. Με βαθιά αίσθηση του χρέους, με έναν πλούσιο συναισθηματικό κόσμο, αφήνει πίσω του ίχνη σοβαρής παρουσίας. Στον Γιώργο Μουσελίμη οι αναμνήσεις στάθηκαν η πηγή της έμπνευσής του. Οι εντυπώσεις ταυτίζονται με συγκινήσεις. Παρακολουθούμε στην ποίησή του φευγαλέες εικόνες που έρχονται και επανέρχονται στη μνήμη μας και μας θυμίζουν γεγονότα, πρόσωπα και καταστάσεις του παρελθόντος και του παρόντος.

Άτομο με ευαισθησίες ο Γιώργος Μουσελίμης απεικονίζει πλούσιους στοχαστικούς και φυσιολατρικούς στίχους τον ενδόμυχο ψυχικό του κόσμο, μνήμες, εμπειρίες, βιώματα που βρήκαν το χρόνο να αναδυθούν και να αποτελέσουν ένα σφιχτοδεμένο σύνολο.

Τελειώνοντας τη σύντομη αναφορά μου στην πρόσφατη ποιητική συλλογή του Γιώργου Μουσελίμη, τον ευχαριστώ για το δώρο που με φίλεψε και του εύχομαι υγεία και πλούσια την πνευματική δημιουργία.

ΟΙ ΣΚΝΙΠΕΣ

Γυρίζω εδώ και πολλά χρόνια πίσω στον Δεκαπενταύγουστο στο πανηγύρι της Βίτσας. Στο μεσοχώρι της Κάτω Βίτσας τρανός χορός με τα Τακούτσια. Το τακίμι ήταν στημένο κάτω από το οριζόντιο χοντρόκλωνάρι της αιωνόβιας πλατάνου. Από το κλωνάρι κρέμονταν κάτι φώτα τα οποία μάζευαν σύννεφο τις σκνίπες. Το χορό έσερνε κάποια καλή χορεύτρια και ο Ζιούλης ήταν όρθιος με το ντέφι και το τραγούδι. Τραγουδούσε στους «κλέφτες». Οι κλέφτες μπω μπω –σφαλίαρα στο μέτωπο στις σκνίπες– οι κλέφτες». Και κράτησε αρκετή ώρα ο πόλεμος με τις σκνίπες και ο Ζιούλης ιδρώσε και υπέφερε, αλλά το καθήκον – καθήκον. Κάτι παιδιά έφεραν εφημερίδες και με κόπο έκαψαν τις σκνίπες και ο Ζιούλης ανακουφίστηκε.

Απόστολος Ντιναλέξης

Συνεργασία για την προστασία του υπεραιώνόβιου πλατάνου της Βίτσας

Την προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του υπεραιώνόβιου πλατάνου, που βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της Βίτσας στο Ζαγόρι Ιωαννίνων, καθώς και τη χρηματοδότηση της μελέτης για νέο ηλεκτροφωτισμό της πλατείας αναλαμβάνει το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

Τα παραπάνω ανακίνησε ο Υφυπουργός Γιώργος Αμυράς στον Δήμαρχο Ζαγορίου, Γ. Σουκουβέλο κατά την επίσκεψή του στο χωριό, συνοδευόμενος από στελέχη της Δασικής Υπηρεσίας από όλη την Ελλάδα που συμμετείχαν στο Δασικό Συμπόσιο που διοργάνωσε το Υπουργείο Περιβάλλοντος στα Γιάννενα.

Ο πλάτανος της Βίτσας «Εφυτεύθη τον 15ο αιώνα» όπως μαρτυρά εγχάρκτη επιγραφή πάνω σε πέτρα που βρίσκεται στον πέτρινο περίβολο του πλατάνου. Ορισμένα κλαδιά του δέντρου ξεπερνούν τα

20 μέτρα και γι' αυτό έχουν τοποθετηθεί υποστηρίγματα. Ο σημερινός φωτισμός και τα καλώδια είναι παλαιά και διαπερνούν τον κορμό του δέντρου.

Ο Δήμαρχος Ζαγορίου καλωσόρισε στη Βίτσα τα στελέχη των δασικών υπηρεσιών καθώς και τον Γενικό Διευθυντή Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ, Βαγγέλη Γκουντούφα και την προϊστάμενη της Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας του ΥΠΕΝ,

Μαρία Τσιτσούρα.

Ο Δήμαρχος χαρακτήρισε άκρως εποικοδομητική τη συνεργασία του Δήμου με τη δασική υπηρεσία και μαζί με τον Υπουργό συμμετείχε στις επισκέψεις στα δασικά συμπλέγματα Λάιστας – Σκαμνελίου – Ηλιοχωρίου και στη θέση «Γυφτόκαμπος» & «Σαρακατσάνικη Στάνη».

Σε δήλωσή του ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος ανέφερε, μεταξύ άλλων: «Ο υπεραιώνόβιος πλάτανος της Βίτσας αποτελεί μνημείο της φύσης και πολύτιμο κομμάτι της ζωής του χωριού και των επισκεπτών. Βλέποντας τον πλάτανο είναι σα να βλέπεις την Ιστορία του Ζαγορίου. Με μεγάλη χαρά θα συνεργαστούμε με τον Δήμαρχο, Γιώργο Σουκουβέλο και τους κατοίκους για την προστασία και ανάδειξη του πλατάνου και της πλατείας».

(ΠΡ. ΛΟΓΟΣ 29/11/22)

Όταν ανεβώναμε απ' τα Γιάννενα στο χωριό να δούμε τους αγαπημένους όλους μου φαινόταν ότι ήμουν «η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων» σ' εκείνο το όμορφο παιδικό παρμύθι. Άνοιγα τα μάτια πελώρια και θαύμαζα το κάθε τι, μα πιο πολύ θαύμαζα τον κήπο, τον οβροό, όπως τον έλεγαν, τις αυλές, τους μπαξέδες. Η κυρίως αυλή ήταν πλακοστρωμένη με μαυρόπλακα, πεντακάθαρη και πάντα φρεσκοπλυμένη και δροσερή κι' ας μην είχε ύδρευση τότε, κι ας έφερναν το νερό φορτωμένες τις φτσέλες στη πλάτη. Οι εξωτερικοί τοίχοι ψηλοί δίμετροι και η εξώπορτα μεγάλη βαρεία με τεράστια καρφιά στην καστρόπορτα. Όμορφα κάγκελα χώριζαν τις αυλές και στην κορυφή κατέληγαν σε μύτες σαν λόγχες. Εκεί έβαζαν τα πλυμένα λαμπόγιαλα να στεγνώσουν. Εκείνο που εντυπωσίαζε ήταν η ποικιλία των λουλουδιών που τα έσπερνε και τα φύτευε μόνη της η γιαγιά, η κυραμάνια μας. Σε μια άκρη η χαλκωματένια βρύση που μας μασκόπλεναν για να φάμε και κάπου παράμερα το σκυλοκάλυβο. Όλα τα σπίτια είχαν σκυλιά τότε, που χαλούσαν τον κόσμο την νύχτα με τα γαυγίσματα, όταν μύριζαν κάπου τριγύρω κανένα αγρίμι. Όλα όμορφα και σοφά τακτοποιημένα για να βοηθούν την λειτουργία του σπιτιού, με λίγα φρούτα, λαχανικά και μυρωδικά. Σε μικρή αποθηκούλα έβρισκες καλοβαλμένα τα σύνεργα του αγώνα τους, όταν ξεκινούσαν για δουλειά, στο αμπέλι, στο χωράφι, στα κηπάρια. Την κλαδευτήρα, το δρεπάνι, το σκαλιστήρι και τα βαρειά σκαπτικά. Σε καρφιά κρέμονταν οι τριχιές που έφτιαχναν μόνες του με μαλλί. Εκεί ήταν και η μηχανή του ραντίσματος και τα τσουβάλια με το θειάφι και την γιαλόπετρα. Το αμπέλι το αγαπούσαν και το φρόντιζαν, σαν να ήταν ακόμα ένας άνθρωπος του σπιτιού. Στα πεζούλια της αυλής, σωριασμένα τακτικά τα ξύλα και σε μια προφυλαγμένη μεριά το καλοκαιρινό μαγειριό. Γιατί όταν άρχιζε το καλοκαίρι, όλα

Οι αυλές των θαυμάτων

τα ενδιαφέροντα και η ζωή του σπιτιού, μεταφερόταν στην αυλή. Στο σπίτι μέσα έμπαιναν μόνο για έναν ύπνο.

Αυτά όλα ήταν ένα πολύμορφο σκηνικό που δεν χόρταινα να κοιτάζω. Πρωταγωνίστριες στο σκηνικό, η κυραμάνια η Αφροδίτη, που την φώναζαν φρεϊδω και η Θεία Βικτώρια η κόρη της, που έχασε τον άντρα της στην Μικρασιατική καταστροφή πολύ νεά και γύρισε στο πατρικό της. Όλη η ζωή τους ατέλειωτος αγώνας. Ξύπναγαν χαράματα και έτρεχαν στα γίδια να σκουπίσουν να μάσουν την κοπριά σε τσουβάλια για το αμπέλι, να αρμέξουν, να βγάλουν τα γίδια στον βοσκό και να γυρίσουν στον οβροό για την συνέχεια του έργου του. Η Βικτώρια έβαζε μέρος από το γάλα στην ντομπολίτσα και άρχιζε το ντομπολίτσα, για να βγάλει το βούτυρο.

Αυτός ο ήχος της ντομπολίτσας έμοιαζε σαν μουσική και με ακολουθεί μια ζωή και μου θυμίζει τον αέναο αγώνα των ανθρώπων του χωριού. Αυτό το ευλογημένο ζωντανό η γίδα και τι δεν μας δίνει, όπως και όλα τα ζωντανά βέβαια. Το γάλα όμως της γίδας είναι ποιοτικά πιο καθαρό και υγιεινό, γιατί δεν τρώει ότι νάναι, είναι επιλεκτική και τρώει τις κορυφές απ' τα κλαδιά. Απ' το γάλα της βγάζουμε γιαούρτι, βούτυρο, ξυνόγαλα, γκίτζα, τυρί, γαλοτύρι. Το τομάρι της έχει κι' αυτό αξία και τα ασκιά είναι μέσον διατήρησης υγρών. Αυτά θα μέτρησε η Θεά Ρέα και έκανε τη γίδα Αμάλθεια, τροφό του Δία και έλεγαν ότι από το κέρατό της, πηγάζουν ατέλειωτα αγαθά.

Είχε και η γιαγιούλα μου μια Αμάλθεια γίδα και της έλεγε. -Αί μουρ χαμέν', δεν σι σφάζου κι' ας είσαι γριά. Θα σ' κάνουν γράματα γιατί μ' γιόμ'σες του κατώι καλούδια. Μόκανες κι ένα σωρό κατσίκια. Και η Αμάλθεια της γιαγιάς την πλησίαζε και έγλυφε απ' το χέρι της το αλάτι

που της είχε φέρει. Σχέσεις στοργής.

Όταν δεν είχαν εξωδελιές, όπως έλεγαν τις αγροτικές εργασίες, είχαν ένα σωρό άλλες στον οβροό. Θα έφτιαχναν τραχανά ένα σωρό οκάδες, για να κάνει δώρα στα παιδιά της. Στο αμπέλι στους όχτους η γιαγιά, είχε 40 κερασιές. Έδινε σ' όλο το χωριό, αλλά πάλι περισσεύαν πολλά. Τα έβαζε στο φούρνο λίγα

Ελένης Ζούκη

λεπτά και ύστερα άπλωνε τα ταψιά στον καβαλάρη να λιαστούν.

Γινόταν τέλεια λιχουδιά. Όμοια έλιαζε και τα κράνα και τα σουρβα και έτρωγαν τον χεϊμώνα φρούτα λιασμένα. Η κυραμάνια ήταν επινοητική, ακούραστη και είχε στόφα οικονομολόγου. Συνεργάζονταν με τη φύση άριστα και είχε στο σπίτι της απ' όλα. Η Βικτώρια είχε τρομερές ικανότητες αναρρίχησης και έφτανε στο ψηλότερο κλαρί να μάζει καρπούς ως τα 70 χρόνια της.

Ακόμα ήξερε ραπτομηχανή και έφτιαχνε ένα σωρό σακουλίτσες να βάλουν τα καλούδια να τα ταξιδέψουν στα παιδιά. Τα παιδιά ήταν πια μεγάλοι άνδρες 50 και 60 χρονών αλλά έμεινε η λέξη παιδιά μόνιμη. Όπως η λέξη κοπέλες που την λένε για όλα τα θηλυκά, από 4 ως 104 χρονών.

Έλεγε η γιαγιά το δειλινό θα έρθουν οι κοπέλες, να πλέξουμε σκούπες για όλο τον χρόνο, ή να καθαρίσουν λάχανα φορτώματα απ' το βουνό, να τα λιάσουν για στεγνόπιτες τον χεϊμώνα. Γέμιζε ο οβροός, με εγγονές, διγγονές, τατούλες, ξαδέλφους, ανηψιές πάσης ηλικίας. Η αυλή ήταν κάτι σαν εργαστήριο σαν εργοτάξιο. Και σαν πότιζε η Βικτώρια με το λιγοστό νερό που είχαν και κουνιόνταν οι τούφες απ' τα βασιλικά, γινόταν όλα ένα μεγαλείο.

Ευτυχώς πέρασε η φτώχεια και η δυστυχία με το δελτίο και τα τρόφιμα που μας έφερναν ο ερυθρός σταυρός η Αμερική η UNDR.

Μπαίναμε σιγά, σιγά σε κανονικό ρυθμό και άρχισαν να έρχονται στο χωριό οι έμποροι, οι τεχνίτες, οι γυρολόγοι. Ένα πρωί ακούστηκε... Τροχόοος... ήρθε ο τροχόοος... Η γιαγιά έκανε τον σταυρό της και ευχαρίστησε τον Θεό που ξαναρχόταν πάλι αυτοί που βοηθούσαν τα απομονωμένα χωριά, με τον τρόπο τους. Γιατί οι δρόμοι χαλασμένοι το αυτοκίνητο ερχόταν ως του Ασπραγγέλου. Ο τροχός είχε στέκι πάνω στη Παναγία κοντά στο παλιό αλώνι και η τοποθεσία λέγεται ακόμη τροχός. Και τι δεν είχαν να τροχίσουν οι χωριανοί. Ύστερα ακούστηκε ο Καλαντζής, που είχε στέκι στο Χαϊρ το σημερινό μαγαζί στο μεσοχώρι. Αυτός κι αν είχε δουλειά ατελειώτη. Όταν ακούστηκε και το Κατραάμ... Κατραάμ... αγάλιασε η γιαγιά, γιατί θα καθάριζε τα μαντριά και θα γιατροπόρευε τα γίδια. Η ευτυχία της γιαγιάς ήταν όταν άνοιξε διάπλατα η εξώπορτα και μπήκαν στον οβροό τα ζώα του κυρ-Πέτρου φορτωμένα σακιά με αλεύρι. Πόσο έλειψε το ευλογημένο. Πέρασαν το καντάρι στους ώμους τους και μέτραγαν οκάδες και οκάδες. Θα ζύμωνε πάλι η γιαγιά, θα γέμιζε το πινακοτό με καρβέλια και θα μοσχομύριζε ο φούρνος φρέσκο σπιτίσιο ζυμωτό ψωμί. Μια μέρα ακούστηκε η τρομπέτα του ταχυδρόμου Διομήδη και έφερε το γράμμα με την υπέροχη είδηση ότι έρχονται τα παιδιά για το πανηγύρι. Και ήρθαν τα παιδιά και άνοιξαν οι κρεβάτες και οι οντάδες και γέμισαν οι αυλές κόσμο για τα καλωσορίσματα και ο θείος Τάσος έφερε γραμμόφωνο που έπαιζε όλη μέρα μερακλίδικα δημοτικά. Η γιαγιά σύμπαγε συνέχεια το γάστρο για πίτες και σκοτομπριάμα και γιουβέτσια. Σε μια στιγμή που έλειπε ο κόσμος και οι φαμίλιες των θείων μου βλέπω καθισμένους κάτω απ' την κληματαριά

Οι αυλές των θαυμάτων

γύρω από ένα τραπέζι την γιαγιά με τους γιους της. Της κράταγαν τα ροζιασμένα και γερασμένα χέρια και της τραγουδούσαν. -Τι να σου στείλω ξένη με -αυτού στα ξένα που είσαι. Να στείλω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει.. Οι θείοι μου είχαν ωραίες φωνές και η γιαγιά τους συνόδευε σωστά και έφτιαχναν μια απίστευτη αρμονία σαν επαγγελματίες τραγουδιστές. Είχε πολύ ένταση η στιγμή και η συγκίνηση υγροποιούνταν και έπεφτε στο τραπέζι. Τα δάκρυα έκαναν βαρεία την εικόνα, αλλά το τραγούδι την αλάφρυνε με την γλυκύτητά του. Όλο αυτό ήταν πολύ οξύμωρο αλλά και πολύ δυνατό. Είχαν λείψει πολύ ο ένας στον άλλο τα χρόνια της κατοχής και δεν χόρταιναν να κοιτιούνται.

Η γιαγιά ήταν πολύ πονεμένη και χαροκαμένη, γιατί έχασε παιδιά, αγγόνια, δίγγωνα και πλήθος αγαπημένων. Παρηγοριόταν με το μοιρολόι και έμαθε να φτιάνει απλούς στίχους. Γι' αυτό όταν πόνεσε ο αδερφός της από έναν έρωτα και ταλαιπωρήθηκε και αρρώστησε στο Κάιρο, του έφτιαξε στιχοπλάκια να τον παρηγορήσει. Δεν της άρεσε όμως έτσι βουβό που ήταν και ήθελε να το ζωντανέψει. Μια μέρα που πέραγε ο Γκανάς, φημισμένος μουσικός των πανηγυριών, τον φώναξε στην αυλή και του ζήτησε να την βοηθήσει. Έτσι βγήκε το τραγούδι του Καπεσόβου. Ο καημένος ο Μιχαλάκης ερωτεύτηκε την Όλγα και την ζήτησε, αλλά του αρνήθηκαν το χέρι της, γιατί ήταν δάσκαλος και θα έφευγε μακριά σε άλλα χωριά.

Ελένη Ζούκη

Αγαπητοί φίλοι και συμπατριώτες,

αισθάνομαι βαθειά υποχρέωση να ευχαριστήσω τους συντελεστές της λειτουργίας του ποιοτικού εντύπου σας, που τόσα χρόνια μας κρατά συντροφιά πνευματική.

Μέσα σ' αυτό βρήκαμε την αγάπη, την περηφάνεια και τον σεβασμό για τις μικρές μας πατρίδες. Θα μας λείψετε αφάνταστα. Ας είστε ευλογημένοι.

Ελένη-Αφροδίτη Ζούκη Τζαλακλή

Το Ζαγόρι γιόρτασε το έπος του 40

Ελένης Δούβλη

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, στο τέλος του Οκτώβρη στο Ζαγόρι γιορτάζουμε το έπος του 40 και τιμάμε τους νεκρούς γνωστούς και άγνωστους ήρωες και τις ηρωίδες γυναίκες με σεμνές εκδηλώσεις.

Στεκόμαστε πρώτα στην 28η Οκτωβρίου στη Ζαγορίσια γυναίκα, στην ανδρική γυναίκα που στέκει στην κορυφή στο Ροντοβάνι ζαλικωμένη με τις κάσες με τα πολεμοφόδια.

Ορθομέτωπη, αγέρωχη, περήφανη, ανθρώπινο υποζύγιο του στρατού μας στις δύσβατες περιοχές που δεν έφθαναν για ανεφοδιασμό τα μολύβια. «Αυτές οι μαντηλομπουμπουλμένες ισχνές με ροζιασμένα χέρια γυναίκες που ζούσαν στα βραχοβούνια παράστεκαν σ' όλο το μήκος του αγώνα τον άντρα. (Παλαμάς). Φέτος είμαστε πολλοί οι πιστοί. Δύο ιερείς των Ασπραγγέλων και του μοναστηριού, ο Δήμαρχος οι αστυνομικές αρχές σύμβουλοι και πρόεδροι και περαστικοί τουρίστες εντυπωσιασμένοι από το πανώριο άγαλμα.

-Κι ύστερα την Κυριακή στη Γκραμπάλα, στα δικό μας κάστρο της Λευτεριάς.

Το «τρίκορφο κατάγυμνο φαλακρό βραχόβουνι του Τερζάκη ήταν «κάρφος» στο μάτι του Ιταλού Ρόσι, αφού αποτελούσε έναν από τους Κύριους σπονδύλους στο αμυντικό σύστημα.

Το κράτημα ή το πέσιμό του είχε καθοριστική σημασία, πέφτοντας ανατρέπονταν ριζικά το σύστημα της άμυνας της 8ης μεραρχίας στην Κύρια γραμμή του Ιταλού Ρόσι, αφού αποτελούσε έναν από τους Κύριους σπονδύλους στο αμυντικό σύστημα.

Τα χαράματα της 2 Νοεμβρίου του ύψωμα δέχτηκε σφοδρό βομβαρδισμό από πυροβολικό και αεροπλάνα με το Ιταλικό πεζικό να σκαρφαλώνει στην

κορυφή της Γκραμπάλας (1160 μ.).

Αξιομνηστά της 3ης Νοεμβρίου αντεπιτίθενται λαχανιασμένοι οι Έλληνες στρατιώτες αθόρυβα με την ξιφολόγη.

Ύστερα από τριήμερη μάχη με την ιαχή «αέρα» οι Ιταλοί υποχωρούν και η ελληνική νίκη είναι διασφαλισμένη. Η 8η Μεραρχία με το σχέδιο του Καταιγισμού ξεπεράσε το θρύλο. Ουδεμία ιδέα υποχώρησης απέναντι στις υπέρτερες δυνάμεις των αντιπάλων. Μόνο μια επιθυμία υπήρχε, ο αγώνας και η νίκη και η απόφαση του θανάτου. Και σπάρθηκε η άγνωστη Γκραμπάλα με το αλικο αίμα της νύχτας της 23 παλληκάρια, άκλαφτα και αστόλιστα.

Σήμερα μια λιθοσωρεία θυμίζει την ηρωική αντίσταση της 8ης Νοεμβρίου. Την σεμνή τελετή τίμησαν στρατιωτικές και πολιτικές αρχές, ο κ. Περιφερειάρχης, ο κ. Καλογιάννης, οι Δήμαρχοι Ζαγορίου και Πωγωνίου, εκπρόσωποι των στρατιωτικών και πολιτικών αρχών. Τη σεμνή τελετή και την ομιλία του κ. Χατζαρόπουλου. Στην συνέχεια δόθηκε από το Δήμο δεξίωση στα Κάτω Πεδινά.

Εκείνο που λείπει κατά την γνώμη μου είναι μια αναμνηστική πλάκα να αναφέρει το όνομα και τη μάχη. Το ζητούν οι περαστικοί.

Ακόμη κι ένα εικόνισμα, ένα καντήλι να καίει στη μνήμη τους.

Αιώνια η μνήμη τους

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Από τα καλοκαιρινά των χωριών μας. Στη Βίτσα «Τα πετρο-χελιδονα» οργάνωσαν εκδήλωση με θέμα τη γνωριμία με το Πάρκο Βόρειας Πίνδου Αώου. Ο εκλεκτός, μοναδικός γνώστης του χώρου, Χαριτάκης Παπαϊωάννου μας έκανε περιήγηση στο Πάρκο γνωρίζοντάς μας τις άγνωστες πλευρές του μοναδικού τοπίου.

Τα πανηγύρια μας. Γενικά όλα τα χωριά μας έδωσαν το δυνατό παρόν στα πανηγύρια μας σε σημείο συναγωνισμού. Άνω Πεδινά, Κάτω Πεδινά, Βίτσα, Ασπράγγελοι. Είναι η καλύτερη στιγμή των χωριών μας που γέμισαν επιτέλους από κόσμο ύστερα από την ερημία του χειμώνα. Όσο για τον τουρισμό έσπασε κάθε ρεκόρ. Το Ζαγόρι έχει γίνει μαγικός προορισμός για τους τουρίστες. Κρίμα που οι ντόπιοι κάτοικοι λιγοστεύουν δραματικά.

Έκθεση φωτογραφίας Συνδέσμου Ζαγορισιών. Μια πρωτότυπη εκδήλωση με θέμα τα «Παλιά γλάντια» οργάνωσε ο πρόεδρος του συνδέσμου Μιχάλης Ντιναλέξης με τη βοήθεια του κ. Παπαλεοντίου μέλους του Δ.Σ. και των άλλων μελών με παλιές φωτογραφίες αδημοσίευτες. Ήταν νοσταλγικό πανηγύρισμα σε εποχές περασμένες από το 1908-1960. Ήταν μια ωραία πρωτοβουλία. Όμως οι καρσέλες κρύβουν πολύ περισσότερα γλάντια και γάμους απλούς, παραδοσιακούς, μοναδικούς. Ο σύλλογος θα τους ζωντανέψει σε πρώτη ευκαιρία. Η έκθεση έγινε με τη βοήθεια της Περιφέρειας.

Συγχαρητήρια!

Άνω Πεδινά. Εκτός από το πανηγύρι και το τρελό «Πλάτανος Πάρτι» που επανήλθε δριμύτερο, στο Πνευματικό Κέντρο του χωριού έγινε και ομιλία για τον Άγιο Κοσμά καθώς και παρουσίαση του βιβλίου με τα παραμύθια της κ. Τράκη.

Ασπράγγελοι. Στους Ασπραγγέλους έγινε η καθιερωμένη ετήσια εκδήλωση για το κάψιμο του χωριού όπως πάντα με μεγάλη επιτυχία, καθώς και έκθεση φωτογραφίας και κειμηλίων εξαιρετικού ενδιαφέροντος, εκλεκτές εκδηλώσεις του Πολιτιστικού συλλόγου.

Ελαφότοπος. Το πανηγύρι του Σωτήρος. Πιστά και αφοσιωμένοι στο παλιό έθιμο οι Τσερβαριώτες και φέτος ύστερα από τον κορονοϊό αντάμωσαν αγαπημένοι και χαρούμενοι στο τριήμερο παραδοσιακό πανηγύρι του χωριού. Ένα καλοκαιριάτικο ραντεβού για τους ξενιτεμένους ντόπιους κι όπως πάντα εξαιρετικά επιτυχημένο. Και του χρόνου όλοι «στο μέτρο».

Ελένη Δουβλή

ΟΙ ΝΕΟΙ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΖΙΣΤΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

Σημαντική πρωτοβουλία για τα μαρτυρικά χωριά

Δεκάδες νέοι βρίσκονται στη Βίτσα στο πλαίσιο της Ελληνο-γερμανικής φιλίας και ενδιαφέρονται να μάθουν για τα ναζιστικά εγκλήματα στα μαρτυρικά χωριά του Ζαγορίου. Την Τετάρτη 7 Αυγούστου επισκέφθηκαν τα χωριά των Ασπραγγέλων και της Ελάτης, όπου και ενημερώθηκαν για τη ναζιστική θηριωδία και το κάψιμο των δύο χωριών από τη Μεραρχία Εντελβίς, το καλοκαίρι του 1943.

Η Ελληνογερμανική Ανταλλαγή Νέων οργανώνεται από την «Επέκεινα Χώρα» και τη γερμανική οργάνωση Respekt für Griechenland και υποστηρίζεται από το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας.

Οι νέοι ξεναγήθηκαν στα δύο χωριά και στη μόνιμη Έκθεση φωτογραφίας με τίτλο «Από πέτρα και ψυχή. Η μνήμη που επιμένει...» καθώς και στην περιοδική έκθεση λαογραφικού υλικού που λαμβάνουν χώρα στο κτήριο του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων. Παράλληλα, στον ίδιο χώρο, προβλήθηκαν φωτογραφίες από το χωριό της Ελάτης πριν την καταστροφή του 1943.

Εκεί τους υποδέχθηκαν οι πρόεδροι των πολιτιστικών συλλόγων Ασπραγγέλων και Ελάτης, Χρήστος Ζαμπακόλας και Ελένη Στεργιοπούλου, καθώς επίσης και μέλη των συλλόγων, ενώ στους φιλοξενοούμενους μίλησε ο ιστορικός-ερευνητής Αλέκος Ράπτης για τα εγκλήματα της Μεραρχίας Εντελβίς.

Στο πλαίσιο της δράσης πραγματοποιήθηκε καθαρισμός του μονοπατιού που συνδέει το χωριό των Ασπραγγέλων με την Ιερά Μονή της Παναγίας, η οποία καταστάθηκε ολοσχερώς την ίδια μέρα με το κάψιμο των σπιτιών στα δυο χωριά.

Οι δύο σύλλογοι ευχαριστούν την «Επέκεινα Χώρα» για τη συνεργασία, ευελπιστώντας ότι θα υπάρξουν κι άλλες κοινές δράσεις στο μέλλον.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΥΚΙΩΤΗΣ (1920-2022)

ο παλαιός των ημερών Ζαγορίου θέμελος και χρονογράφος

Σπάνια χαρισματική και διακεκριμένη προσωπικότητα υψηλών πολιτιστικών ευαισθησιών και ανησυχιών, πνευματικής ευρύτητας, ψυχικής ευγένειας, άκαμπτης εργατικότητας, γόνιμης σκέψης, ικανότητας στη σύλληψη του ουσιαστικού, ήρεμης αποφασιστικότητας, φιλαλληλίας και φιλανθρωπίας, ταπεινότητας, ευγένειας και εγκάρτηρησης, απλότητας, υπομονής και επιμονής, ενσυνείδητης περιβαλλοντικής και οικολογικής συμπεριφοράς, κοινωνικής συναντίληψης και προσφοράς και πέραν αυτών διαπιστωμένου και έμπρακτου του ενδιαφέροντος για το χωριό του την Αρίστη και το Ζαγόρι ευρύτερα. Εμβληματικό πρόσωπο χωρίς προσωπείο, ευσταλής το ανάστημα, ολύμπιος την όψη και μορφή, ολιγαρκής τα υλικά, απαιτητικός τα πνευματικά και την έρευνα, με καλά κρυμμένη λυρική στοχαστική ευαισθησία στη λιτότητα και ευθύτητα της συμπεριφοράς του.

Η ποιότητα των σκέψεων και εμπνεύσεών του αποτυπώνεται και στα συγγραφικά του δοκίμια όπως τακτικά δημοσιεύονται στο περιοδικό «το Ζαγόρι μας» του οποίου ήταν μόνιμος συνεργάτης.

Είναι αυτός ο χορηγός της προτομής του Σαμαρείτη ιατρού Δημητρίου Βανδέρα, την ποσοπιότητα της προσφοράς του οποίου περιέγραψε ο ίδιος περιληπτικά και επιγραμματικά στην πινακίδα του βάρους με τη φράση: «Ευγνωμοσύνη και τιμή στην ιατρική επισημή που βαλσαμώνει τον ανθρώπινο πόνο -στον ιδρυτή και πατέρα της Ιατρικής Ιπποκράτη αστέρα και φως της- στο μύστη της Ιατρικής Επιστήμης και πιστό τηρητή του Ιπποκρατείου όρκου, Αρίστην Δημήτριο Βανδέρα 28 Οκτωβρίου 2012».

Είναι αυτός που έλαβε κατά τη μακρά πορεία της ζωής του πόνους πολλούς και δυσβάσταχτους με πρώτο την απώλεια της συζύγου του τελευταία του υιού του και ενδιάμεσα άλλων αγαπημένων προσώπων μαζί με τις κοινωνικοπολιτικές, εργασιακές, πολεμικές, ευκαιριακές και ιδεολογικές ανακατατάξεις.

Τύχη αγαθή η πατρική οικία, ταπεινό ασκηταριό, στο ακροτελεύτιο ύψωμα της δυτικής πλαγιάς του χωριού, στο ισόγειο της οποίας μετά τη σάλα το γραφείο έδρα των συγγραφικών πονημάτων, τα γύρωθεν βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, εγκυκλοπαίδειες, φωτογραφίες, ζωγραφιές, επιμελώς τακτοποιημένα μαζί με τα προσωπικά ενθύμια και αντικείμενα σε αναμονή και πρώτη ζήτηση. Όλα μοιρασμένα με την αδελφή του Αγγελική ακοίμητη στη μέριμνα και φροντίδα του.

Στον όροφο το κελλί με ταπεινό κρεβάτι και Ζαγορίσιο διάκοσμο. Εκεί τα μάτια του σπιτιού τα δυο παραθυράκια με το περισκοπικό όραμα, τη θέα προς το λεκανοπέδιο που διαρρέει το ποτάμι οπτικοποιώντας το αέναο γίγνεσθαι. Και ο κυρ Σταύρος σιωπηλός και ρεμβατικός θεατής ως στρουθίον μονάζον επί δώματος. Εκεί η ομορφιά που δεν βρίσκεται στα φωτογραφικά πανοράματα αλλά στο τοπίο και τον τρόπο ζωής. Εκεί η πέτρα το πρόσωπο της ταυτότητας του Ζαγορίου και Εθνικό του Τοτέμ.

Εκεί τα πετρογέφυρα που δρασκέλισε το μισό το Ζαγόρι για τα ξένα εκατονταετίες πριν. Μακριά το φαράγγι του Βίκου και οι κρημνόβραχοι ακίνητοι απολιθωμένοι μάρτυρες και παρατηρητές. Άσπρος συνδυασμός γεωγραφικού αναγλύφου όπου κάθε εποχή άφηνε το στίγμα της, μοναδικό σκηνικό ανεξάρτητο από ανθρώπινη επέμβαση. Σ' αυτό το δωματάκι τον Μάιο του τρέχοντος έτους έφερε προφητικά την άνοιξη εισβάλλοντας από παραθυράκι ένα σπαθάτο πετροχελιδόνα από την Αραπιά. Γυρόφερε, φλιναφώνοντας, κάθισε στο κάδρο του τοίχου με τις φωτογραφίες ερευνώντας τα περίξως

ύστατος αποχαιρετισμός πριν την αιφνίδια αναχώρησή του. Ήταν το μαγιάτικο χελιδονάκι του χρονογραφήματος στο περιοδικό «το Ζαγόρι μας», ασπρόμαυρος προάγγελος της αναχώρησής σου στον ύστατο κοινό προορισμό μας.

Μαζί σου κυρ-Σταύρο έφυγε μια ζωντανή βιβλιοθήκη διαμορφωμένων εμπειριών, γνώσεων, δραστηριοτήτων της εκατονταετούς διαπιστωτικής πραγματικότητας, αλλά έμεινε αξιολογώτατο διευθετημένο σύνολο εντύπων και μαζί η ευθύνη για την διακριτική διαχείρισή του.

Και το μεγάλο δίδαγμα της όλης πορείας σου: Ο δημιουργικός πόνος επιβάλλεται στη χρονική ηλικία και μεταβάλλεται σε εποικοδομητική αγάπη ακάματης και άκαμπτης προσφοράς και συνέχειας για ανάδειξη αξιών σεβασμού προς το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον και εμπέδωση σχέσης με την κοινωνία.

Καλο σου ταξίδι κυρ-Σταύρο, μάθε και τους αγγέλους να χρονογραφούν στους χώρους της αθαρσίας των ψυχών. Ας είναι ικανοποιημένοι οι δικοί σου για τη φροντίδα στις δύσκολες στιγμές σου και ας δώσει ο θεός παρηγοριά. Παρίστανται και συμπαρίστανται φίλοι και άγνωστοι, η Αρίστη και το διοικητικό συμβούλιο του Κ.Ε.Ζ. - Ι.Λ.Ε.Ζ. του περιοδικού «το Ζαγόρι μας».

Σ' ευχαριστώ ιδιαίτερα για τη στήριξη του Λαογραφικού και Ιστορικού Μουσείου Ελαφοτόπου το οποίο προ ετών επισκέφθηκες με τον υιόν σου, τα επαινετικά σου σχόλια και τις λαογραφικές και ιστορικές πληροφορίες σου.

Αιώνια σου η μνήκη

Η απουσία σου θα είναι πάντα παρούσα.

Μιχάλης Οικονομίδης

Απ' το μπαλκόνι της αυλής

Στο Σταύρο

Έφυγες αγαπητέ συγχωριανέ, φίλε για το τελευταίο ταξίδι. Τα μάτια σου δε θα ξαναδούν απ' το μπαλκόνι της αυλής στον πάνω μαχαλά, τα φθινοπωρινά χρώματα της κοιλάδας του Βοϊδομάτη, το χλιαρό φως του ήλιου που αγγίζει τον τόπο και χάνεται δίνοντας τη θέση στο σκοτάδι... «Τα πάντα ρει», έγραφε, και σ' αυτό το νόμο είμαστε τ' ανθρώπινα πλάσματα, παραδομένοι. Πίστευες άλλωστε σε αυτούς τους νόμους και η ζωή σου οριοθετούνταν έτσι και γίνονταν φιλοσοφία.

Έχω την αίσθηση ότι η ίδια η φύση σου παραχώρησε τα 100 και πλέον χρόνια ζωής, ώστε ως σεμνός παρατηρητής, απ' το μπαλκόνι της αυλής, να ρουφάς στιγμές απ' το μεγαλείο της, να γεμίζεις τα μάτια και την ψυχή και μετά, σκυμμένος στις σημειώσεις και στα βιβλία, να γράφεις για το «Ζαγόρι μας», αυτά που δυστυχώς δεν αφουγκραζόμαστε στο σύγχρονο τρόπο ζωής. Γνώριζες ωστόσο, παρότι παρατηρήτης λόγω της ηλικίας και αποδεχόσουν τα γεγονότα με τη σοφία των χρόνων σου.

«Ξέρω πότε έρχεσαι» μου έλεγες, κι εμένα το βλέμμα γύριζε προς το μπαλκόνι της αυλής. Πολλές φορές τα βράδια το φως απ' το ματζάτο σου καθώς έφεγγε, με χαροποιούσε. Ο Σταύρος ήταν εκεί...

Όντας στην 90ή δεκαετία της ζωής σου, η προσπάθειά σου να τακτοποιήσεις ένα χώρο στο σχολείο του χωριού, να δημιουργήσεις βιβλιοθήκη, να προσφέρεις πολιτισμό σ' έναν κόσμο που απαξιώνει γι' αυτά, είναι το στίγμα που άφησες.

Χαίρομαι που σε γνώρισα. Ξέρω πως το πνεύμα σου, απ' το μπαλκόνι της αυλής, είναι εκεί.

Άννα Κωστοπούλου

Μαρία Τσελίκη
Απόφοιτος κτηνιατρικής ΠΘ
Μετεκπαιδευόμενη
στην Παθολογική κλινική ΠΘ

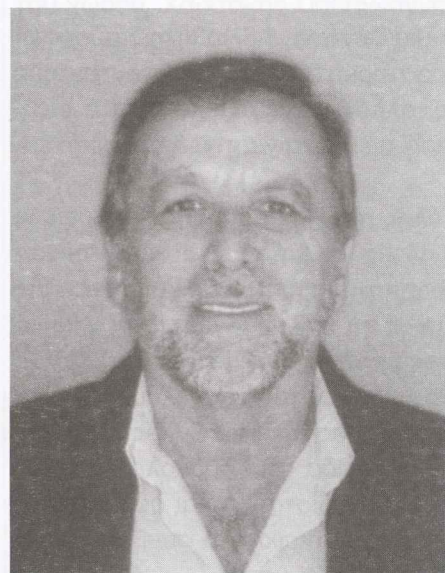
☎ 26513 09238 📍 Μαρίκας Κοτοπούλη 1 & Β. Ηλείου Αμπελόκηποι, Ιωαννίνων

📠 6950 56 23 53 ✉ mariatseliki92@yahoo.com

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΤΩΝ 75

Ο Γιάννης μας, διδάσκαλος από τον Ελαφότοπο Ζαγορίου, ήταν το δεύτερο τέκνο εξαμελούς οικογένειας του Γεωργίου Ευθυμίου από την Άρτα και της Χρυσάνθης Αθανασίου από Ελαφότοπο. Τα άλλα τρία ήταν ο Δημήτρης (Τάκης), η Ευφημία και ο Ηλίας. Γεννήθηκε το 1946 εποχή ανασυγκρότησης του ελληνικού κράτους μετά τις περιπέτειες κάθε μορφής πολέμου και αντιπαραθέσεων. Οι γονείς του εργατικοί, ταπεινοί και ενάρετοι, άνθρωποι του μεροκάματου και της

χειρωναξίας, ασχολήθηκαν με τις ανάγκες του νοικοκυριού της επαρχίας, την γεωργική κτηνοτροφία, την κηπουρική, την οικοτεχνία, ενώ ο πατέρας περιστασιακά ήταν μικροπωλητής παιχνιδιών στα πανηγύρια και τις εορταστικές εκδηλώσεις. Η ζωή της οικογένειας ήταν μοιρασμένη στον Ελαφότοπο και το Καλπάκι με σκοπό την επιβίωση και την ανατροφή - ανάδειξη των τέκνων της.

Έχοντας διαπιστωμένη την κλίση προς τα γράμματα ο Γιάννης απεφοίτησε από την Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων. Μετά τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις διορίστηκε διδάσκαλος όπου και ανέδειξε τα μεγάλα εκπαιδευτικά του προσόντα. Σεμνότητα, φιλομάθεια, ευσυνειδησία, εργατικότητα, συναδελφικότητα στη μετάδοση των γνώσεων και την διάπλαση των χαρακτήρων των παιδιών, ουσιαστική επικοινωνία με τους γονείς, τους κηδεμόνες και την ευρύτερη κοινωνία των τόπων εργασίας του. Τα αναφερόμενα διαπίστωσα εκ του σύγγενους όταν επισκέφθηκα την σχολική του περιοχή στην Ξάνθη ως Σχολικός Σύμβουλος Βορείου Ελλάδος.

Παράλληλα δημιούργησε λαμπρή οικογένεια με την σύζυγό του Βαρβάρα Τσιλιγγιρίδου, ανέθρεψε, ανέδειξε και αποκατέστησε τα τέκνα του και έλαβε ικανοποίηση απόκτησης εγγονών. Ως υιός, αδελφος, σύζυγος, πατέρας και παππούς συμπαραστάθηκε στο σπιτικό του σε όλες τις αντιξοότητες της βιωτικής μέριμνας θάρους και ταπεινός παρά τις διαταραχές της υγείας του παρέμεινε πιστός στις πατρογονικές παραδόσεις.

Ακριβώς για την αφοσίωσή του σ' αυτές επέστρεψε στον τόπο καταγωγής του δημιουργώντας νέο σπίτι στον Ελαφότοπο, τιμώντας τις ρίζες και τις αξίες στις οποίες εμύθησε την οικογένειά του. Φωτογραφία του πατέρα του Γιώργου Ευθυμίου, μετά από παραχώρηση της νέας του, ευρίσκεται στο Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Ελαφοτόπου στο θέμα επάγγελμα «μικροπωλητής», μαζί με τσιγκινά και πλαστικά λογής-λογής παιχνίδια παιδικών αναμνήσεων της εποχής όπως είχα την προσωπική εμπειρία.

Οι συνεχείς επιβαρύνσεις της ασθένειάς του έφθειραν τελικά το κουρασμένο σώμα το οποίο και συνοδεύουμε σήμερα Τρίτη 20 Σεπτεμβρίου στην τελευταία του κατοικία.

Ευχόμαστε συμπάρασταση και αντοχή στο πένθος της οικογένειάς του που τον εφρόντισε υποδειγματικά στις δύσκολες στιγμές του.

Αιώνια σου η μνήμη φίλτατε διδάσκαλε συγχωριανέ μας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΙΝΤΖΑ

ΕΤΩΝ 91

Η πολυαγαπημένη μας συγχωριανή Γεωργία, υπάλληλος του υπουργείου εσωτερικών, ήταν το πρώτο τέκνο πενταμελούς οικογένειας του Κωνσταντίνου Τσίντζα από Ρωμανό Άρτης και της Αγγελικής Καραλή από τον Ελαφότοπο. Τα άλλα τέκνα η Χρυσάνθη και η Βικτωρία. Ο πατέρας διετέλεσε προϊστάμενος στο Τηλεφωνικό Γραφείο Τσερβαρίου (1926) και Τηλεφωνικό Τηλεγραφείο Ελαφοτόπου όπως διαδοχικά μετονομάστηκε και κατόπιν στο

Τηλεφωνικό Τηλεγραφείο Παγωνιανής.

Η ζωή της οικογένειας συνέπεσε με τις πολιτικοκοινωνικές περιπέτειες και ανακατατάξεις της τραγικής δεκαετίας 1940-1950 ιδιαίτερα έντονες στη συνοριακή γραμμή Ελλάδος-Αλβανίας με τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο, την κατοχή, την πείνα, την αντίσταση, τον εμφύλιο σπαραγμό και ιδιαίτερα με την άμεση και προσωπική εμπειρία του παιδομαζώματος. Παρ' όλες τις δυσχέρειες η οικογένεια φρόντισε την ανατροφή των τέκνων καθώς και την εργασιακή τους αποκατάσταση.

Ήπια, εργατική, λεπτολόγος, ευσυνειδητή η Γεωργία στη διεκπεραίωση του εργασιακού φόρτου της υπηρεσίας της, εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τους προϊσταμένους, εξήντησε την βαθμολογική ιεραρχία, συνταξιοδοτήθηκε χωρίς κώλυμα.

Πιστή στις παραδοσιακές αξίες της Ηπείρου και ιδιαίτερα του Ζαγορίου, δεν έπαυσε να επισκέπτεται τον Ελαφότοπο, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, αφιερώνοντας χρόνο και χρήμα με τις αδελφές της στην επισκευή του νοικοκυριού της μητέρας, της αγαπημένης μας Αγγελικούλας, υπόδειγμα μετριοφροσύνης, ταπεινότητας, σεμνότητας και νοικοκυροσύνης. Κάθε επέμβαση συντήρησης είχε το χαρακτηριστικό της πολιτιστικής Ζαγορίσιας Κληρονομιάς, της ευγένειας και του σεβασμού στην πολιτιστική ιδιαιτερότητα.

Παρά τα πένθη από τους γονείς, την αδελφή Χρυσάνθη και το βάρος της ασθένειάς της δεν άλλαζε τον επικοινωνιακό της χαρακτήρα προς όλους τους συγχωριανούς αλλά και ξένους. Το σπίτι ήταν διάπλατα ανοιχτό σε κάθε επισκέπτη και το κέρασμα απλόχερο και ανυπόκριτο. Όμως ο χάρος δεν κερνιέται ούτε εμποδίζεται από κλειστά πορτοπαράθυρα. Γεωργία μας σε συνοδεύουμε στην τελευταία σου κατοικία, κοινή για όλους μας όπου το μεν σώμα κλύπτεται η δε ψυχή αποκαλύπτεται στο χλοερό τόπο της ανάστασης των ψυχών και της αιωνιότητας των ταυτοτήτων, όπου οι γονείς, η αδελφή, οι συγγενείς και οι φίλοι. Σε αποχαιρετούμε με συνοδευτικές ευχές μας αλλά και υπόσχεση συμπάραστασης στην αδελφούλα σου Βικτωρία που σε φρόντισε ιδιαίτερα στη διάρκεια της ασθένειάς μαζί με την οικογένεια της κυρίας Αλμπάνα βοηθό του σπιτιού μας.

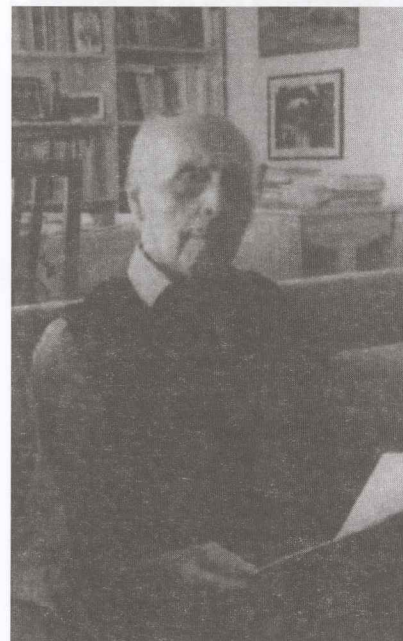
Σε ευχαριστώ ιδιαίτερα για την βοήθειά σου στο Λαογραφικό Μουσείο του χωριού μας όπου εκτός από τις ιστορικές αναμνήσεις και φωτογραφίες έδωσες δύο παλαιούς σάκκους μεταφοράς αλληλογραφίας της τότε ταχυδρομικής υπηρεσίας (1926), τους οποίους χρησιμοποιούσατε στο σπίτι για μεταφορά σιτηρών. Εκεί και η

φωτογραφία του πατέρα. Μέγιστο καθήκον μας η διατήρηση της μνήμης της οικογένειας και του νοικοκυρόσπιτου με ενθυμήματα αντικειμένων.

Ας είναι ελαφρό το χώμα που θα σε σκεπάσει αλησμόνητη Γεωργία μας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΜΝΗΜΗ ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΚΟΥΒΗ

Χρήστο, μαζί με τον αδερφό σου τον Κώστα, ήσασταν τα αδύναμα κλαράκια μιας μεγάλης οικογένειας που την αποτελούσαν οι οικογένειες των Μουδοπουλαίων, των Σφαγγαίων, των Ταγαίων και των Γκουβαίων.

Λέω τα αδύναμα κλαράκια, γιατί από τη μεγάλη αυτή οικογένεια έλειπαν οι γονείς σας που ζούσαν στη Σερβία. Παρά την πληγή της απουσίας των γονιών σας μεγαλώσατε με αγάπη, τόσο που οι μικρότεροι, που ήρθαμε αργότερα, σας αγαπούσαμε και σας είχαμε σαν μεγάλα αδέρφια μας.

Πριν πετάξετε από τη ζεστή φωλιά της μεγάλης οικογένειας, είχατε κάνει κτήματά σας όλες τις αξίες με τις οποίες πορεύονταν οι μεγαλύτεροί σας.

Μέσα από το κλίμα αυτό εντάχθηκαν, Χρήστο, στην ΕΠΟΝ και στην αντίσταση κατά του κατακτητή. Τα περισσότερα που μάθαμε για την κατοχή και την αντίσταση τα οφείλουμε σε εσένα.

Με τις αξίες της ΕΠΟΝ πορεύτηκες Χρήστο στη ζωή σου με αξιοπρέπεια, κάνοντας πάντα στο ακέραιο το καθήκον σου απέναντι στην υπηρεσία σου. Το γεγονός αυτό, καθώς και οι γνώσεις σου πάνω στο αντικείμενο της δουλειάς σου, τη Στατιστική Υπηρεσία, εκτιμήθηκαν θετικά και τιμήθηκαν με υποτροφίες για εξειδίκευση στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Αποτέλεσμα όλων αυτών των γνώσεων ήταν, όπως αναφέρει η Καθημερινή της Πέμπτης 28 Ιουλίου 2022 να γίνει στη χώρα μας ένας «ηλεκτρονικός άθλος» και να εκδοθούν τα αποτελέσματα των εισαγωγικών εξετάσεων στα ΑΕΙ το έτος 1964 με ηλεκτρονικό σύστημα, για πρώτη φορά, με εσένα επικεφαλής των εξειδικευμένων χειριστών και προγραμματιστών.

Αγαπούσες πολύ το χωριό σου και συμμετείχες ενεργά στην ένωση των Αριστηνών της Αθήνας. Συνέγραψες ένα εξαιρετικό βιβλίο με τίτλο «Η Αρτσίστα στις αρχές του εικοστού αιώνα», που κοσμεί και τις βιβλιοθήκες πολλών δημόσιων και ιδιωτικών βιβλιοθηκών στη χώρα μας και το εξωτερικό. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ιδρύματος Ιωάννου Σαραλή, που δεν πρόφτασα να το δεις σε πλήρη λειτουργία, θρηνούν για την απώλεια του αντιπροέδρου τους.

Τα πρώτα σου χρόνια, τα αξέχαστα, τα έζησες με τη ζεστασιά των γονιών σου. Εκεί τελείωσες το δημοτικό σχολείο και έμαθες τη σερβοκροάτικη γλώσσα. Όταν συνταξιοδοτήθηκες, ίσως η νοσταλγία των παιδικών σου χρόνων, σε παρακίνησε να ασχοληθείς ξανά με τη γλώσσα που ήταν μέσα σου ζωντανή και άρχισες να μεταφράζεις βιβλία από τα σερβοκροάτικα. Αυτό το έκανες με τόσο μεγάλη επιτυχία που το έτος 2015 η Ελληνική Εταιρεία Μεταφραστών Λογοτεχνίας σου απένειμε το βραβείο του «Ρήγα Βελεστινλή», για την καλύτερη μετάφραση έργων της Βαλκανικής λογοτε-

χνίας στα ελληνικά και ειδικότερα για τη μετάφραση του συνόλου του έργου του Ίβο Άντριτς.

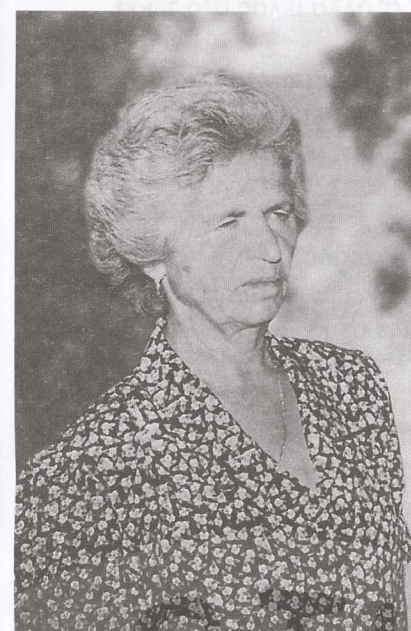
Η επιτυχία των μεταφράσεών σου οφείλεται, εκτός των άλλων, και στην ιδιωματική και κρυστάλλινη ελληνική γλώσσα που χρησιμοποιούσες, την οποία χαϊρόντουσαν ιδιαίτερα οι αναγνώστες σου. Πρόσφερες χαρά και αγάπη με τις μεταφράσεις και αυτές οι προσφορές σου θα συνεχίσουν να υπάρχουν και στο μέλλον.

Χρήστο ήσουν ένας ωραίος, χρήσιμος άνθρωπος που φρόντιζε τους άλλους και έδινες αγάπη. Δημιούργησες με την αγαπημένη σου Σοφία μια υποδειγματική οικογένεια και έζησες, όπως το επιθυμούσες, με πολλά εγγόνια τα τελευταία χρόνια της ζωής σου.

Δεν θα ξεχαστείς. Η μνήμη σου θα είναι αιώνια.

Σταύρος Μουδόπουλος (6.8.2022)

ΕΛΕΝΗ ΧΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΑΝΟΥ

Απεδήμησε εις Κύριον στις 30 Μαΐου 2022 η μάνα μας Θάνου Ελένη, χήρα Νικολάου Θάνου. Η μάνα μας το γένος Αναστασίου Παπά γεννήθηκε στην Κρούβρυστη Ιωαννίνων και ήρθε νύφη στο Καβαλλάρι το 1949. Ήταν μια πολεμένη κοπέλα από τεσσάρων χρόνων οργάνη από μάνα και βαθεία πληγωμένη από την απώλεια του αδελφού της Δημητρίου Παπά, δασκαλού, που έπεσε ηρωικά μαχόμενος στο Καλπάκι κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο. Εδώ στο χωριό μας έστησε μαζί με τον πατέρα μας την οικογένειά της και δούλεψε σκληρά στα χωράφια, στην κτηνοτροφία

μεγαλώνοντας (7) επτά παιδιά. Σκληρή ζωή, αλλά αυτή μαχήτρια μπροστά σε όλα, χωρίς να διαμαρτύρεται, χωρίς να απαιτεί. Αθάνα γυναίκα, αθόρυβη, διακριτική και υπομονετική. Μόνο δούλευε, πίστευε στην αξία της εργασίας. Ο εργάτης δεν πεινάει κι αν πεινάει δεν πεθαίνει μας έλεγε συχνά. Σκληρά εργαζόμενη από ήλιο σε ήλιο όπως όλες οι αγρότισσες της γενιάς της.

Η μάνα μου κουράστηκε πολύ στη ζωή της και νιώθω τυχερή που βοήθησα να έχει καλά γεράματα. Το δικαιούταν.

Είμαι ευγνώμων που την υπηρέτησα στα τελευταία, ειδικά μετά το πικρό ποτήρι του θανάτου της Τούλας μας.

Ας είναι αναπαυμένη. Ποτέ δεν θα ξεχάσω τα σοφά της λόγια και τη στάση ζωής.

Πηνελόπη Ν. Θάνου.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ι. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Στον εκλιπόντα φίλο μου και συνεργάτη Γιάννη Ι. Παπαϊωάννου στον άνθρωπο που χρωστάω πολλά. Στον άνθρωπο που τραγούδησα σε τρία ποιήματά μου, στον ακούραστο σύμβολό μου (πνευματικό άνθρωπο) δυνατή πένα, στον λόγιο λογοτέχνη, ακαταπόνητο εργάτη του λόγου και της τέχνης, στον ιστοριοδίφη περπατητή του Ζαγορίου.

Αητός είσαι περήφανος, ψηλά που φτερουγίζεις σεκιούνια και βουνοκορφές σε ράχες τριγυρίζεις κι έχεις τα μάτια σου γλαρά, το σύμπαν ατενίζεις στου γένους την αναφορά, τη ζήση σου ορίζεις.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

γναντεύεις τα αλλάργινα, φρυδόραχ' ανεβαίνεις
ζβάρες πλαγιές και πεδινά, σε κάμπους κατεβαίνεις
της διανόησης πνευστό του πνεύματος στολίδι
είσ' εκκλησιάς το θυμιατό και της γραφής στρωσίδι.

Έχεις πλατύτερη σπουδή, μελετητής αγίων
λεβεντογέννας γης παιδί, προστάτης των οσίων
ποτάμι είν' η πέννα σου, πηγαίο το μυαλό σου
κι ακάματη η έννοια σου, και το λεχθέν δικό σου.

Εγκωμιάζεις δίκαιους, τους άφρωνες στηλεύεις
πετροβολάς τους άδικους, τους σόφρωνες παινεύεις
είναι γνωστά τα έργα σου, όπου μας κάνεις δώρα
σ' άλλα γυρίζεις εις το χθες, σ' άλλα μιλάς στο τώρα.

Αλώπητος κι αβάρετος, έργο γραμμάτων χτίζεις
στο είναι είσ' ενάρετος, στο ήθος σου ζυγίζεις.
Σε δύσβατα σαν περπατάς, τόπους μας καθορίζεις
και τους ανθρώπους μελετάς, το τέλειο αγγίζεις.

Καλά σου λέω είσ' αητός, γεράκι που γυρίζει
είσαι της ανθρωπιάς πομπός, πνεύματος μετερίζι
γράψε στοχάσου, φώτιζε, βάλε στη γνώση φέξη
και με σοφία όριζε κάθε του λόγου λέξη.

Το έργο σου είναι πυτιά, μια παρακαταθήκη
τ' αγρού ο σπόρος η μυτιά νόησης διαθήκη
πυλώνας είν' το έργο σου, σέλωμα, μετερίζι
τ' αλαργινά τα τωρινά σ' όλους να τα θυμίζει.

Περήφανος να περπατάς, έχοντας νου στη γνώση
για τους ανθρώπους να πονάς που σ' έχουσε λυτρώσει
το έργο σου μεσουρανεί, και στους καιρούς θα μείνει
δώρο της σκέψης σου δομή, που θα ξυπνάει τη μνήμη.
Γιάννενα-Οκτώβρης 30-2018
Γιώργος Σπ. Μουσελίμης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΠΕΝΘΟΥΣ

Σας ευχαριστούμε ολόψυχα για την θερμή σας συμπαράσταση
στο πένθος μας για την απώλεια του πολυαγαπημένου μας

ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΩΝ. ΓΑΛΕΡΙΔΗ

Μας αποχαίρετσε, πλήρης ημερών, στις 8-07-2022, περιτρι-
γυρισμένος με την αγάπη της οικογένειας, συγγενών και φίλων,
στο Α' Νεκροταφείο της Αθήνας.

Στις 14-8-2022 έγινε μνημόσυνο στον Ιερό Ναό Αγίων Ταξιαρ-
χών στο Μικρό Πάπιγκο, τον τόπο που αγάπησε, με την παρουσία
όλης της οικογένειας, των συγχωριανών, συγγενών και φίλων.

Η οικογένεια

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΠΕΝΘΟΥΣ

Σας ευχαριστούμε ολόψυχα για την θερμή σας συμπαράσταση
στο βαρύτατο πένθος μας για τον αδόκητο χαμό του πολυαγαπη-
μένου μας υιού, αδελφού, συζύγου και πατέρα

ΚΩΣΤΗ Γ. ΓΑΛΕΡΙΔΗ

από το Μικρό Πάπιγκο Ζαγορίου, που έφυγε ξαφνικά από κοντά
μας την 13-09-2022.

Η οικογένεια

ΑΠΟΨΕΙΣ

«ΟΙ ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ»

Έχουμε γράψει πολλές
φορές για τις ανεμογεννή-
τριες, πιστεύουμε όμως
σύμφωνα με την αρχαία
ρήση: «Η επανάληψις εστί
μήτηρ μαθήσεως». Πάνω
σ' αυτό το θέμα υπάρχουν
πολλές αντιρρήσεις και
αντίθετες απόψεις! Έτσι
πάντα συμβαίνει. Όμως
πολλά είναι το όφελι, εκ
της τοποθετήσεως των
ανεμογεννητριών στις πιο
ψηλές κορυφές των βου-
νών και εξ αυτών με τον
αέρα θα παράγεται φτηνό
ρεύμα, σήμερα μάλιστα που η τιμή του ρεύματος συνεχώς ανε-
βαίνει. Κι όλα αυτά, χωρίς φυσικά να βλαφτεί η πανίδα και η χλω-
ρίδα των βουνών μας. Πώς όμως θα γίνει αυτό;

Υπάρχουν φυσικά λύσεις. Αυτό είναι θέμα των ειδικών μηχαν-
ικών μελετητών του Περιβάλλοντος, που θα κάνουν στις σχετι-
κές επιστημονικές και αντικειμενικές μελέτες. Όλα αυτά, έφτα-
σαν στον υφυπουργό Περιβάλλοντος κ. Γ. Αμυρά και απεφάσισε
να επισκεφτεί όλα αυτά τα χωριά της Λάκκας Σουλίου, του
Παγωνίου και του Ζαγορίου, που πρόκειται να τοποθετηθούν
ανεμογεννητρίες, κι απεφάσισε μάλιστα συντόμως να επισκε-
φτεί αυτές τις περιοχές και να συζητήσει με τους κατοίκους των
περιοχών αυτών και πώς θα λυθεί το θέμα, ν' ακούσει τις αντι-
ρήσεις τους και σαν υπεύθυνος να εισηγηθεί αρμοδίως. Βέβαια
ως ελέγχθη το θέμα είναι σοβαρό, από κάθε πλευρά. Σε μια χώρα
όπως η δική μας, που είναι Δημοκρατική και πολιτιστική, όλοι μας
πρέπει να βοηθήσουμε, άρχοντες και αρχόμενοι, συμπολίτευση
και αντιπολίτευση. Βέβαια την ευθύνη έχει πάντοτε η Κυβέρνη-
ση. Φτάνουν πια οι ανόητες αντιρρήσεις και οι αερολογίες, φτά-
νουν οι πομφόλυγες, ότι δηλαδή κινδυνεύουμε με την τοποθέτη-
σή τους. Με πολύ ενδιαφέρον αναμένουμε τις εισηγήσεις του
Υφυπουργού Περιβάλλοντος κ. Γ. Αμυρά. Πιστεύουμε, ότι κάτι
καλό θα προκύψει.

Συμπερασματικώς λέγομε και τονίζουμε. Οι ανεμογεννήτριες
θα τοποθετηθούν, στα πιο ψηλά σημεία του βουνού μας Ζαγορί-
ου και Παγωνίου κ.α. με ευθύνη των μηχανικών περιβάλλοντος.
Δεν πρόκειται να βλαφτεί καθόλου μα καθόλου η χλωρίδα και η
πανίδα των υπέροχων βουνών, στολίδια των περιοχών, μας.

Σωκράτης Μ. Οικονόμου

τέως Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής

ΝΑΥΣΙΚΑ Θ. ΛΟΓΟΘΕΤΗ

Έφυγε και η αγαπημένη μας Ναυσικά, σύζυγος του Θωμά.
Γλυκομίλητη, καλωσύνατη, πανταχού παρούσα σε όλες τις
εκδηλώσεις του χωριού μας. Λατρευτή μάνα, αξιαγάπητη γιαγιά,
αξιέπαινη δασκάλα, στύλος ακλόνητος της Λογοθετικής οικογέ-
νειας.

Ο Ύψιστος ας δίνει παρηγορά στο Θωμά και σε όλους τους
συγγενείς και φίλους.

Καλό ταξίδι αγαπητή μας Ναυσικά.

Οικ. Γεωργίου Ζαχάρη

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Συγχαρητήρια

– Η Άννα-Μαρία Παπαδη-
μητρίου του Βασιλείου και
της Ειρήνης Ευθυμίου Ντά-
γκα πέρασε στην πληροφορι-
κή Ιωαννίνων και ο αδερφός
της Θεμιστοκλής πέρασε
στην Ιατρική Ιωαννίνων.
Θερμά συγχαρητήρια και
καλή φοιτητική ζωή!

Βαπτίσεις

– Η Πηνελόπη Μώκου και
ο Θανάσης Καψάλης βάπτι-
σαν τον πρωτότοκο γιο τους
και του χάρισαν δύο ονόμα-
τα: Μάξιμος-Γεώργιος. Γερό,
τυχερό κι όλου του κόσμου
τα καλά να αποκτήσει το
πρώτο εγγονάκι της Αντιγό-
νης Μπονόβα-Καψάλη.

Γάμοι

– Η Ματίνα Μπονόδα και ο
Θανάσης Τσάτσης παντρεύ-
τηκαν στις 8-10-2022 στα
Γιάννενα. Να ζήσουν!

Θάνατοι

– Η Δανάη χήρα Μιχάλη
Γιακουμή το γένος Ευτέρπης
και Κων/νου Ζήση που είχε
γεννηθεί το 1932 απεβίωσε
31-10-22.

– Ο Φρίξος Τσολάκης του
Δημητρίου και της Ευθαλίας
που είχε γεννηθεί στις 2-6-
1940 απεβίωσε 8-10-22.

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Θάνατοι

– Η Ελένη χήρα Γιάννη
Στεργίου το γένος Όλγας και
Ιωάννη Ντινούλη που είχε
γεννηθεί το 1932 απεβίωσε
στις 13-8-2022.

ΑΡΙΣΤΗ

Θάνατοι

– Ο Χρήστος Ζαρόπουλος
του Ορέστη και της Ευανθίας
Μανέκα που είχε γεννηθεί
στις 23-4-1931 απεβίωσε
στις 2-7-22 στο Σίδνεϋ της
Αυστραλίας.

– Ο Σταύρος Συκιώτης του
Αριστείδη και της Ουρανίας
που είχε γεννηθεί τις 7-7-
1920 απεβίωσε στις 20-11-
22.

– Η Μαίρη Φουνταρά συζ.

Θεοφάνη το γένος Ναταλίας
και Γεωργίου Γκατζέ είχε
γεννηθεί 7-2-1947 απεβίωσε
στις 5-10-2022.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Θάνατοι

– Η Χρυσάνθη χήρα του
Δημητρίου Τζόκα το γένος
Σοφίας και Γεωργίου Νταχρή
είχε γεννηθεί 12-5-1933 απε-
βίωσε στις 25-8-22.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Θάνατοι

– Ο Κων/νος Λιάκος του
Χαρίση και της Ελένης είχε
γεννηθεί στις 10-8-1927 απε-
βίωσε στις 12-8-22.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Θάνατοι

– Η Λαδιά Φερενίκη το
γένος Ουρανία και Παναγιώ-
τη Αρβανίτη είχε γεννηθεί
στις 17-2-1920 απεβίωσε
στις 17-7-22.

Βαπτίσεις

– Ο Αρβανίτης Νικόλαος
και η Ευγενία Αθανασίου
βάπτισαν το γιο τους στις 31-
7-2022 και τον είπαν Νικηφό-
ρο!

Γεννήσεις

– Ο Γκόντος Πέτρος και η
Ελένη Δήμου απόκτησαν
κοριτσάκι στις 4-8-22 στα
Γιάννενα.

Να τους ζήσει.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Θάνατοι

– Ο Βουλóδημος Νικόλα-
ος του Χριστόδουλου και της
Χρυσάνθης που γεννήθηκε
το 1930 απεβίωσε στη Δρά-
μα στις 24-10-22.

Θερμά συλλυπητήρια.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Γάμοι

– Ο Σπύρος Τσουμάνης
του Παύλου και η Αγγελική
Τερζόγλου παντρεύτηκαν
στις 24-9-2022 στην Ηγουμε-
νίτσα! Να ζήσουν!

Επιμέλεια

Δέσποινα Γκερέ-Μπίτσα

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Γάμοι

– Ο Παναγιώτης Ξάνθος
Μηχανικός κι η καλή του
παντρεύτηκαν σε μια ωραία
τελετή στην Περιβλεπτο
Ιωαννίνων.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι
Ελένη Δούβλη

Συγχαρητήρια

– Η δική μας Χρυσάνθη
Καραγιώργου κόρη του
συναδέλφου Γιώργου και της
Μαρίας έσπασε όλα τα
ρεκόρ: Πέτυχε πρώτη στη
ΣΑΣ (Στρατιωτική Σχολή
Αξιωματών Σωμάτων) της
Θεσ/νίκης με 19.340 μόρια,
σχολή που παίρνει ελάχιστα
παιδιά κάθε χρόνο.

Θερμά συγχαρητήρια
στους γονείς και την ίδια και
να την καμαρώσουμε στα
ανώτατα αξιώματα.

Ελένη Δούβλη

Από Νέα Υόρκη... Γιάννενα!

– Στη Νέα Υόρκη έφτασε ο
συμπατριώτης μας σκηνοθέτης
Βασίλης Δούβλης με την και-
νούρια του ταινία το «18», η
οποία να θυμίσουμε ότι έκανε
πρεμιέρα πέρυσι στα Γιάννενα.
Εκεί προβλήθηκε στο Ελληνικό
Φεστιβάλ Κινηματογράφου της
Λέσχης «Hellenic Film Society»
μαζί με άλλα επίλεκτα φιλμ από
τη χώρα μας. Και μετά τη Νέα
Υόρκη, ο Β. Δούβλης επιστρέ-
φει στα Γιάννενα καθώς όπως
πληροφορήθηκε η στήλη, το
«18» θα προβληθεί την ερχόμε-
νη Παρασκευή και ώρα 4.30 μμ.

στο πλαίσιο φεστιβάλ με ταινίες
από τα Βαλκάνια! Όσοι δεν
έχετε δει την ταινία, την συνι-
στούμε ανεπιφύλακτα. Και μόνο
το άκρως επίκαιρο θέμα που
πραγματεύεται, αυτό του σχολι-
κού ακφοβισμού, είναι ένας
καλός λόγος για να τη δει
κανείς!

Κ.Α. («ΠΡ. ΛΟΓΟΣ» 20/10/22)

ΑΡΙΣΤΗ

Γάμοι

– Στην Αίγινα στις 10
Σεπτεμβρίου τελέσθη ο
γάμος του Γιάννη Τσόκου και

της Ιωάννας Παπαντώνη. Αγα-
πημένα μας εγγόνια ευχόμα-
στε ολόψυχα να είναι ευλο-
γημένη η νέα σας ζωή. Να
έχετε υγεία, αγάπη και ευτυ-
χία.

Γιώργος-Αθηνά Φώτου

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια
στον πολύ αγαπητό μου Χρή-
στο Ζαμπακόλα, πρόεδρο και
ψυχή του πολιτιστικού συλ-
λόγου του χωριού, θερμού
Ζαγορίσιου με ιδιαίτερες
σπουδές στην Ελλάδα και το
εξωτερικό για την επάξια
προαγωγή του σε Επίκουρο
Καθηγητή Βιβλιοθηκονομίας
και Αρχειονομίας του Πανε-
πιστημίου Δ. Αττικής. Τιμή
και καμάρια για το Ζαγόρι.

Ελένη Δούβλη

ΔΙΛΟΦΟ

Ευχαριστήρια

Ως Διλοφιώτισσα, θα
ήθελα μέσω της εφημερίδας
σας να ευχαριστήσω τον
Πρόεδρο της Βουλής κύριο
Κωνσταντίνο Τασούλα και
τους βουλευτές κύριο Σταύ-
ρο Καλογιάννη και κυρία
Μαρία Κεφάλα για το μεγάλο
ενδιαφέρον που έδειξαν για
το χωριό μου. Χάρη σε ενέρ-
γειές τους επιλύθηκε το
ζήτημα της χρηματοδότησης
της αποκατάστασης της Ανα-
γνωστοπούλειου Σχολής,
έργου υψηλής αισθητικής και
αρχιτεκτονικής αξίας!

Καλή επιτυχία στο Ζαγόρι
μας!

Αλεξάνδρα Βαρζώκα

ΔΙΛΟΦΟ ~ ΔΟΛΙΑΝΑ

Θάνατοι

– Στις 15 Δεκεμβρίου
«έφυγε» η Δολιανίτισσα
συνταξιούχος δασκάλα Γε-
ωργία Κωνσταντινίδη ~ Τσο-
φοπούλου, σύζυγος του αεί-
μνηστου φίλου και συνδρο-
μητή του περιοδικού μας
από το Δίλοφο Ζαγορίου. Σ'
όλους τους δικούς της και
συγγενείς θερμά συλλυπητή-
ρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Θάνατοι**

– Θερμά συλλυπητήρια στην συνεργάτιδα του περιοδικού μας Ρούλα Ευθυμίου για τον θάνατο του συζύγου της εκλεκτού συναδέλφου, φίλου και συγχωριανού **Γιάννη Ευθυμίου**.

Θα τον θυμόμαστε με αγάπη.

Ελένη Δούβλη

Θάνατοι

– Έφυγε από την παρέα των χωριανών η πολύ αγαπητή φίλη **Γεωργία Τσιντζα**. Φίλη μια ζωή ερχόταν πάντα τα καλοκαίρια στο Τσερβάρι με τις αδελφές της την Χρυσάνθη που μας έφυγε γρήγορα και τη Βικτορία που απόμεινε μονάχη.

Τόσο αγαπούσε τον τόπο της που ζήτησε να ταφεί στο χωριό μας.

Αξέχαστη Γεωργία θ' ανάβουμε πάντα το καντήλι σου.

Ελένη Δούβλη

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Συγχαρητήρια**

Η **Ελένη Παπαδοπούλου**, κόρη της Ευριάνθης Ζινδριλή και του Απόστολου Παπαδόπουλου και εγγονή του Γιώργου και της Ελένης Ζινδριλή από τον Ελαφότοπο εισήχθη στην Εσωτερική Αρχιτεκτονική του Διεθνούς Παν/μίου Σερρών. Θερμά συγχαρητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»
Ρούλα Ευθυμίου

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Ευχαριστήριο**

Ευχαριστούμε όλους όσοι συμμετείχαν και μας συμπαράσταθηκαν στο βαρύτατο πένθος μας για τον αδόκητο θάνατο του **Γιάννη Ευθυμίου**, συζύγου, πατρός και παππού.

Η σύζυγος Βαρβάρα

Τα τέκνα

Ελευθέριος Ντασένος

και Χρυσάνθη Ευθυμίου,

Γιώργος Ευθυμίου

Οι εγγονές

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**ΚΑΠΕΣΟΒΟ****Συγχαρητήρια**

– Τον καθηγητή Τοξικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. **Σωτήρη Αθανασέλη**, φίλο, συνδρομητή και συνεργάτη του περιοδικού μας και λάτρη του Καπεσόβου και του Ζαγορίου, συγχαίρουμε θερμά ύστερα από την απονομή του τίτλου του ομότιμου Καθηγητή Τοξικολογίας. Ευχόμαστε υγεία και καλή σύνταξη. Καλή αντάμωση στο χωριό. Το κείμενο που μας έστειλε με τίτλο «Βικτορία και παραδοσιακή βοτανοθεραπεία» θα δημοσιευθεί σε συνέχεια εφόσον το περιοδικό συνεχίσει την έκδοσή του.

Απόστολος Ντιναλέξης
«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΠΕΣΟΒΟ**Γάμοι**

– Στις 18/9/22 στην Κόρινθο η **Αικατερίνη Δημ. Δαλκα-δούκη**, δασκάλα, παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της Ανδρέα Παπανικολάου. Ευχόμαστε στο ζευγάρι βίον ευτυχής και ανθόσπαρτον και καλούς απογόνους.

Οικογ.

Απόστολου Ντιναλέξης

– Στις 28-8-22 ο **Βασίλειος Τσαπάρης** απ' τους Ασπραγέλους ήρθε στο Καπέσοβο και παντρεύτηκε την **Μαριγώ Πλάτωνα Ράππη** στον Άγιο Νικόλαο Καπεσόβου. Πραδονισακός γάμος με σύγχρονες τακτικές αφού προηγήθηκε και μπάτσελор πάρτι. Το γαμήλιο τραπέζι δόθηκε το μεσημέρι στον Χήτο στην Μεταμόρφωση και το γλέντι κράτησε ως τις πρωινές ώρες. Να ζήσετε ευτυχισμένοι παιδιά και καλούς απογόνους.

Οικογ.

Απόστολου Ντιναλέξης

ΠΑΠΙΓΚΟ**Συγχαρητήρια**

– Θερμά συγχαρητήρια στη συνάδελφο και φίλη **Χαρίκλεια Αποστόλου** για την επιτυχία των δύο εγγονών της, η Ελένη στο Παιδαγωγικό και η Χάρις στην Κτηνιατρική Καρδίτσας.

Ελένη Δούβλη

ΚΑΠΕΣΟΒΟ**Ευχαριστήριο**

Στα αγαπημένα μας παιδιά **Βασίλη Τσαπάρη** και **Μαριγώ Ράππη** που παντρεύτηκαν στις 28 Αυγούστου 2022 στον Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Καπεσόβου, ευχόμαστε βίον ανθόσπαρτον με υγεία, αγάπη και ευημερία.

Ευχαριστούμε όλους όσους ήταν δίπλα μας και μοιράστηκαν μαζί μας αυτήν την ξεχωριστή και γεμάτη ευτυχία ημέρα.

Οικογένειες

Δημητρίου και Ελένης

Τσαπάρη

Πλάτωνος και Ουρανίας

Ράππη

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ**Ευχαριστήριο**

– Εις μνήμην **Ελένης** και **Αριστούλας Θάνου** η **Ζωή Αναστασίου-Ξυνόγαλου**, φιλόλογος, κατέθεσε το ποσό των 100 ευρώ για τη συντήρηση του Ιερού Ναού

Αγίου Νικολάου Καβαλλαρίου. Η οικογένεια Θάνου την ευχαριστεί.

– Το Δ. Δ. Καβαλλαρίου ευχαριστεί όλους τους συγχωριανούς που με το υστέρημα τους στηρίζουν την αποκατάσταση και συντήρηση του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου.

Εκ του Συλλόγου

Θάνατοι

– Η συγχωριανή μας **Όλγα Φούκα** που ζούσε στην Αθήνα με την οικογένειά της, πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό μας.

Ήταν χήρα, σύζυγος του Χρήστου Φούκα από τις Καρυές. Κόρη του Ανδρέα και της Αικατερίνης Κατσιούρα. Απέκτησε τρία αγόρια, τα οποία ζουν στην Αθήνα. Ήταν άνθρωπος με ευγενική ψυχή και ηπιών τόνων και πάνω απ' όλα συμπαθής.

Της ευχόμαστε καλό ταξίδι και αιώνια ανάπαυσή της. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά και εγγόνια της.

Εκ του Συλλόγου

ΚΟΥΚΟΥΛΙ**Συγχαρητήρια**

– Συγχαρητήρια στην Κλειώ Φουτούρου και τον Άρη Σπέγγο για την επιτυχία της κόρης τους **Μαριλένας** στη Σχολή Δημοσιογραφίας. Κάθε επιτυχία.

Ελένη Δούβλη

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ - ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Αγαπητοί συμπατριώτες και συνδρομητές του περιοδικού μας, όπως θα διαβάσατε τα τελευταία δύο χρόνια «Το Ζαγόρι μας» πορεύεται μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας. Το τεύχος που κρατάτε τώρα στα χέρια σας (που ίσως να είναι και το τελευταίο) κυκλοφόρησε αποκλειστικά με χρέωσή μας.

Παράκληση σ' όλους όσους οφείλουν ακόμη συνδρομές των τελευταίων χρόνων ας το κάνουν τώρα για να είμαστε τουλάχιστον συνεπείς σε μια ανέφελη συνεργασία που κράτησε 44 ολόκληρα χρόνια.

Ευχαριστούμε!

Η Συντακτική Επιτροπή

ΥΓ. Για το μέλλον της ΙΛΕΖ και του περιοδικού μας θα σας ενημερώνουμε.

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ**Προσφορές στη μνήμη
Ιωάννη Ευθυμίου:**

– Στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κοπάνων οι οικογένειες: Ελένης Ντουλμέρη, Δημητρίου Χασκή, Γεωργίου Ζαχάρη, Αμαλίας Ματσούλη.

– Στο «Χαμόγελο του Παιδιού»: τα αδέρφια του Ηλίας Ευθυμίου, Νίκη Τσιάλλα και τα παιδιά τους.

– Στην Ιερά Μονή Ντουραχάνης: Οι Συμπέθεροι οικ. Κων/νου και Φωτεινής Ντασένου, Παναγιώτη Γκούντα.

– Στον Ιερό Ναό Αγ. Σκέπης Καλπακίου η νύφη του Έλλη Ευθυμίου.

– Στο ίδρυμα Ελένης Γύρα Ζίτσας: οικ. Δημητρίου Αλεξίου

– Στην «ΦΛΟΓΑ»: οικ. Γεωργίου Καμπίτση, Γεωργίου Δούβλη.

– Στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου: οι ξαδέρφες του Αμαλίας και Αφροδίτη Βεύκαλη, οικ. Βασιλείου Τζιόβα.

– Ο Ελευθέριος Ντασένος και η Χρυσάνθη και Γιώργος Ευθυμίου προσέφεραν το ποσό των 100 ευρώ στο «Χαμόγελο του Παιδιού» στη μνήμη του πολυαγαπημένου τους πατέρα **Γιάννη Ευθυμίου**.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Η **Μάρι Δημητριάδη-Εξάρχου** στη μνήμη των γονιών της **Κίμων** και **Αλεξάνδρας** προσέφερε το ποσό των 200 ευρώ στον Ι. Ν. Ευαγγελίστριας που έχει χτιστεί με δαπάνες των γονιών της.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΑΡΙΣΤΗ

– Εις μνήμην **Φώτη** και **Καίτης Πέτσα** προσέφεραν χρηματικά

ποσά για τη συντήρηση του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης οι οικογένειες: Σοφίας και Γιώργου Παπαθεοδώρου, Βάσως Πέτσα και Περικλή Τζουνάκου

Η εκκλησιαστική επιτροπή ευχαριστεί.

– Στη μνήμη της **Μαίρης ΦΟΥΝΤΑΡΑ** προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Ι. Ν. Κοιμήσεως οι οικογένειες: Ουρανίας Μιχαήλ, Νικολάου Κύρκου, Αριάδνης Ζαφείρη, Αλκυόνης Γιαννάκη, Ελισάβετ Παναγιώτου, Παρασκευής Σείδη, Σταυρούλας Γκατζέ, Δημητρίου Γκατζέ, Νίκης Τσινάβου, Θωμά Αναγνώστου, Δημητρίου Ντάκουλα, Σπυριδώνος Ααβανίτη, Γαβριήλ Παπαμαστασίου, Ιωάννη Τσαπούνη, Κωνσταντίνου Χρόνη, Γεωργίου Χρόνη.

– Η οικογένεια Ηρακλή Τζόλα προσέφερε χρηματικό ποσό στον Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης στη μνήμη του **Αριστείδη Μιχαήλ**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

– Στη μνήμη του **Σταύρου Συκιώτη** κατέθεσαν χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης οι οικογένειες: Συκιώτη Αριστείδη, Συκιώτη Ευθυμίου, Συκιώτη Αγγελικής, Βανδέρα Ιωάννη, Βανδέρα Σοφία, Σκαμνέλου Βασιλείου, Ζήση Ελένης, Γκατζέ Σταυρούλας, Γκατζέ Δημητρώλας, Πεταλά Χρυσοστόμου και Καλλιόπης, Τσινάβου Αθανασίου, Τζιόμπου Κωνσταντίνου, Ένωση Αποφοίτων Ριζαρείου Σχολής, οικ. Ελένης Δούβλη και Οικονομίδη Μιχαήλ προσέφεραν χρηματικό ποσό στην Ιερά Μονή Σπηλιώτισσας Αρίστης.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

**ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΜΑΣ**

– **Αλίκη Φλώρου** 500 ευρώ.
– **Θάνου Πηνελόπη** 30 ευρώ στη μνήμη της μητέρας της **Ελένης Θάνου**.
– Στη μνήμη του **Σταύρου Συκιώτη** οι οικογένειες **Γ. Ζαχάρη** και **Θ. Καρακώστα** 20 ευρώ.
– Οικογένειες **Αριστείδη** και **Ευθύμιου Συκιώτη** και **Αγγελικής Συκιώτη** 300 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου τους **Σταύρου Συκιώτη**.
– **Ιωαννίδης Δημήτριος** 100 ευρώ.
– **Ελένη Δούβλη** 100 ευρώ.
– **Γεώργιος Ζαχάρης** 50 ευρώ.
– **Βασίλειος Τσιγιάννης** 20 ευρώ.
– **Μαργαρίτα Παπαστεργίου** 20 ευρώ.
– **Αριστέα Μιχαήλ Γενναδίου** 100 ευρώ στη μνήμη γονέων

ων της **Μιχαήλ** και **Ευτυχίας Γενναδίου**.

– **Πολύβιος Καρράς** 100 ευρώ στη μνήμη **Σταύρου Συκιώτη**.

– **Ριζάριος Εκκλησιαστική Σχολή** 100 ευρώ στη μνήμη **Σταύρου Συκιώτη**.

– Η **Ριζάριος Εκκλησιαστική Σχολή** 200 ευρώ.

– **Ανδρέας-Μηνάς Γιάγκου** 30 ευρώ στη μνήμη **Σταύρου Συκιώτη**.

– **Οικογένειες Γαλερίδη**, 200 ευρώ στη μνήμη των αγαπημένων **Γιώργου** και **Κωστή Γαλερίδη**.

– **Ένωση Αποφοίτων Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής** 50 ευρώ στη μνήμη του **Σταύρου Συκιώτη**.

– **Φρειδερίκη Τζούρδα** 70 ευρώ στη μνήμη **Μιχαήλ** και **Ευτυχίας Γενναδίου**.

– **Βανδέρα Παναγιώτα** στη μνήμη **Σταύρου Συκιώτη** 50 ευρώ.

Θερμές ευχαριστίες.

«Το Ζαγόρι μας»

**ΠΩΣ ΘΑ ΣΤΕΛΝΕΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

Το Περιοδικό μας για να συνεχίσει να εκδίδεται απρόσκοπτα, έχει την ανάγκη της συμπαράστασης, τόσο με υλικό για δημοσίευση, όσο και με την οικονομική στήριξη όλων σας. Γνωρίζουμε ότι οι καιροί είναι δύσκολοι, όσο όμως μπορεί ο καθένας μας ας συμβάλλει στην προσπάθεια που κάνουμε, ώστε να μην πιάνε χαμένοι κάποιοι τόσων χρόνων.

Υπενθυμίζουμε με ποιους τρόπους μπορείτε να στείλετε τη συνδρομή σας.

1) Με ταχυδρομική επιταγή στο όνομα ΒΑΡΒΑΡΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ στη διεύθυνση Σίνα 6 Ιωάννινα, 45444

2) Με κατάθεση στο λογαριασμό της ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ IBAN GR 87 0171 3010 0063 0101 0372 242, πρώτο όνομα Απόστολος Ντιναλέξης.

Στις καταθέσεις μέσω τραπεζής να αναγράφεται το όνομα και το επώνυμο του καταθέτη για να στέλνουμε τις αποδείξεις είσπραξης.

Ευχαριστούμε όλους όσους μέχρι τώρα συμπαράστέκονται στο έργο μας και περιμένουμε τη βοήθεια όλων των συμπατριωτών μας.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΑΛΚ. ΜΠΙΤΣΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ & ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Η/Υ, Δ.Π.Θ.
MSc ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
ΜΕΛΕΤΕΣ - ΕΠΙΒΛΕΨΕΙΣ - ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ

philipmpitsas@gmail.com
ΒΗΛΑΡΑ 75, ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ.: 2651071588 - Κιν.: 6947733069

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 200

Αγγελόπουλος Βασίλειος

ΕΥΡΩ 120

Ζώης Αστέριος

ΕΥΡΩ 80

Ρούσκας Ιωάννης

ΕΥΡΩ 70

Καρράς Πολύβιος
Χαρισιάδου Ελένη
Χαρισιάδου Ευγενία

ΕΥΡΩ 60

Παπαγεωργίου Γεώργιος
Βλαχάκη-Μαργιόλη Θεοδώρα
Βαζάκας Κων/νος
Σακελλαρίου Κων/νος

ΕΥΡΩ 50

Καψάλης Φωκίων
Γέπη Αθηνά
Τζουριάδης Πέτρος
Μαργιόλης Δημήτριος
Ελισάφ Μωϋσής
ΧΗΤΟΣ ΑΒΕΕ
Γεννάδιος Δημήτριος
Φατούρου Μαρία
Κοντοκάλη-Δήμου Μαρία
Αλίκη Στάρα-Γαλερίδου
Στεφανίδης Σπύρος

ΕΥΡΩ 30

Κάτσεων Μάκης
Τζιώρα Ρούλα
Λατίνου Καλυψώ
Μουτσοπούλου Άννα
Λάζος-Μπούτας Αναστάσιος
Τσεργιογιάννη Ναυσικά
Θάνος Βασίλειος
Βεζύρη Βασιλική
Καψάλης Βύρων
Κωστόπουλος Νικόλαος
Φραγκούλης Θεοφάνης
Γαλανοπούλου Μαίρη
Κοντογιάννη Ευγενία
Γαραντζιώτης Γεώργιος
Μανούση Ευριδίκη
Στρούλιας Γεώργιος
Τσουμάνης Δημήτριος
Ντινούλης Βασίλειος
Καραγιάννη Ιουλία
Καπελίδης Γεώργιος
Τζόκας Ευστάθιος
Γενναδίου Ξανθίππη
Παπαγεωργίου Ευθαλία
Παναγιώτου Φωτεινή
Δαλκαβούκη Πόπη

Φερεντίνος Κοσμάς
Βαλαούρας Λεωνίδα
Καραγιάννης Ηλίας
Σπυρόπουλος Βασίλης
Μακρής Ευριπίδης
Δήμου Κων/νος (Ιερέας)
Ζούκη Νίκη
Σακελλαρίδη Θεανώ
Μπουκουβάλα Ιωάννα
Σουσιοπούλου Έφη
Φερεντίνου Έφη
Οικονομίδης Ιωάννης
Ζωρδούμη Βασιλική
Βακολίδη Δάφνη
Πολυμέρη Δέσποινα
Καψάλη Αγγελική
Καψάλη Ιουλία
Φατούρου Ελένη
Τσουμάνη Ιωάννα
Ντιναλέξης Δημήτριος
Ζωρδούμη Αλεξάνδρα
Τσουμάνης Θεόδωρος
Τζούφης Δημήτριος
Διαμάντη Ισμήνη
Βούρδας Χρήστος
Στούπης Ιωάννης
Διαμάντη Ρένα
Ράιος Δημήτριος
Μακρυγιάννης Φίλιππος
Μπούνας Δημήτριος
Λούπα-Σιάκκα Γαλάτεια
Σπυριδάκης Σωτήριος
Βασδέκης Απόστολος
Τζόκα Αναστασία
Σπύρου Γρηγόρης
Ζαμπαλά Ελευθερία
Ιωαννίδης Θεόδωρος
Λέκκου Αρετή
Χασιώτη Βασιλική
Σπύρου Μυρτώ
Δριγκόπουλος Γεώργιος
Γεωργίου Χρήστος
Βαρτζώκας Αναστάσιος
Γκιώκα-Πεταλά Καλλιόπη
Παρλαπά Πόπη
Λαζαρίδη Ειρήνη
Γιαννακού Φρειδερίκη
Καπελλίδη-Πατσούρα Δανάη
Δεληγιάννης Φώτης
Μανίκα-Ξάνθου Ευάνδρα
Δρούγκας Αλέξιος
Οικονόμου Αμαλία
Πατήρ Σιουσιόπουλος Αθανά-
σιος
Δανου Ευγενία
Τσουμάνης Άρης
Κουσουρή Νίκος

Γκοδίμη Γαλάτεια
Εμμανουηλίδης Κων/νος
Καμινάρης Νικήτας
Παπαχρήστος Ιωάννης
Πίκου Βασιλική
Βαρζώκα Γεωργία
Ράππη Ευγενία
Βλαχοπούλου-Αναστασίου
Αλίκη
Μαμαλούκος Ανδρέας
Ιωαννίδου Όλγα
Ζήση Ελένη
Ζήσης Γεώργιος
Στεφανίδου Όλγα
Βασδέκης Ευθύμιος
Χριστοδούλου Δημήτριος
Σταυρόπουλος Αθανάσιος
Ρωμανέλη Ουρανία
Παπαβρανούσης Χρήστος
Καραγιάννης Κων/νος
Καραγιάννη Ανδρομάχη
Καππά Νινέτα
Δαρίτσης Βράνος
Σπανού Σοφία
Ράππη Ελένη
Γόγολος Ανδρέας
Παπαγεωργίου Θουκυδίδης
Καπελίδης Μανώλης
Λέντζαρη Δήμητρα
Πανταζή Παναγιώτα
Κατσουλίδης Κων/νος
Δέμκα Πηνελόπη
Βαταβάλη Βασιλική
Ζαμπακόλας Σωτήριος
Κοντοδήμου Ευγενία
Τσελίδης Αναστάσιος
Αναγνωστόπουλος Παναγιώτης
Νούσιας Φρίξος
Ράπτης Θωμάς
Τσιγαρά Σωτηρία
Μουδόπουλος Χαρίλαος
Αναγνωστόπουλος Λάμπρος
Παπαζίκος Παύλος
Τσιμής Μάκης
Ράπτης Πλάτων
Θάνου Πόπη
Πανάγου Μερόπη
Τσεκούρα Ελισάβετ
Τσεκούρα-Λαμπροπούλου Πόλυ
Λαμπροπούλου Στέλλα
Καζαντζής Αριστοτέλης
Τζουμάκας Μιχαήλ
Γκίκας Γεώργιος
Τζούρδα Φρειδερίκη
Βασδέκη Πανωραία
Χασιώτη Βασιλική

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

*
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

*
ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Αντιπρόεδρος
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Εφορος Εκδηλώσεων
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΚΚΟΡΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΜΠΑΚΟΛΑΣ
ΑΝΝΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή
ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος
ΚΑΜΠΛΕΤΣΑΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ
Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 6 Ιωάννινα 454 44
ΜΑΡΙΑ-ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ
ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόγδου Βύρωνος 21
Ιωάννινα 454 44
Τηλ. 26510 26266

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ
ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44